

ARADI KÖZLÖNY

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF 1885
1897—1932.

1935

Kedd, 1935. január 15.
12. szám.

Németország fölényesen győzött a Saar-vidéki népszavazáson

Megkezdődött a leadott szavazatok összeszámlálása — Kedden reggel hirdetik ki a hivatalos eredményt — Nem sikerült megzavarni a népszavazás impozáns nyugalma

Negyvenezer ember menekül az impériumváltozás miatt

A vasárnapi népszavazás eredményét holnap reggel hozzák hivatalosan nyilvánosságra és többmillió ember várja feszült érdeklődéssel annak a ténynek hivatalos kinyilatkoztatását, ami máris nyilvánvaló: a Saar-vidék népe határozott sorsa felől és úgy döntött, hogy Németországhoz csatlakozik vissza. A német szervezettség, a német fegyelmeztség tízenhat évig készült erre a megérdemelt győzelemre és a döntő órákban helyén talált minden egyes embert.

A népszavazás győzelme sorsfordulót jelent az európai nagypolitika színpadán, mert nyilvánvaló, hogy ennek a grandiózus tömegkinyilatkoztatásnak, — amely páratlanul áll a világtörténelemben is, — legelső diplomáciai következménye Németország visszatérése lesz a Népek Szövetségének intézményébe, melyet jogilag még végleg el sem hagyott. A német-francia viszony javulása, mely a surlódási felület megszűnésének második logikus következménye lehet, könnyen vezethet arra is, hogy a versaillesi szerződések egyes katonai rendelkezéseit a hatalmak, közös megegyezéssel, hatályon kívül helyezik és Németország újra elfoglalhassa megillető helyét az európai népek között, melyeknek minél őszintébb együttműködését teszik kívánatossá az idők jelei. A Saar-vidék tehát Németországgal ha lesznek is átmeneti zökkenői az elkövetkező napok, esetleg hetek átszerveződési folyamatainak, az európai diplomácia, számolva az adott helyzetváltozással, most már a kiengesztelődött német nép óhaját is ott érezheti a nemzetközileg megszervezett világbekegyesítésére irányuló erőfeszítések éharcosai mögött.

A történelmi jelentőségű népszavazásról beszámoló tudósításainkat az alábbi sorrendben adjuk közzé:

Saarbrückenből jelentik: Tegnap tartották meg a Saar-vidéken a népszavazást. Reggel 7 órakor a jelenlegi állapotokért küzdő front vezetősége megjelent Knox főkörmányzónál és egy emlékiratot nyújtott át, amelyet kért, hogy a Népszövetséghez továbbítsanak. Az emlékirat azt állítja, hogy a Német Front közgei szabálytalanságokra ragadtatták magukat, az egységfront rikkancsait megfélemlítették és lehetetlenné tették, hogy azok újságjaikat árusítsák, a náluk lévő újságokat elkobozták, az egységfront hirdetményeit letépték, azon mozgóképszínházakat, amelyek az egységfront propagandafilmeit vetítették, megfenyegették, tagjaikkal kötelező nyilatkozatot irattak alá és mivel a bánvaigazgatóságok legnagyobb része a Német Fronthoz tartozik, az egységfront munkásairól fekete listát készítettek.

• Knox főkörmányzó átvette az emlékiratot és kijelentette, hogy a Népszövetséghez továbbítja.

Géppuskák a szavazóhelyiségben

A népszavazás aránylag csendesen és rendezettség nélkül folyt le. A kora reggeli órákban a szavazók zárt sorokban indultak meg a szavazóhelyiségek elé, amelyek előtt sorba álltak.

A szavazóhelyiségek körzeteit semleges katonaság szállta meg és

a szavazóhelyiségek ablakaiban géppuskákat helyeztek el,

hogy egy esetleges rendzavarást csirájában elfojtsanak.

Reggel 8 órakor érkeztek meg a semleges elnökök a 860 választási körzetbe.

A szavazóknak körülbelül 95 százaléka szavazott le tegnap.

A legtöbb szavazó Saarbrückenben volt, ahol a szavazásra jogosultak 97—99 százaléka szavazott le. A szavazás a vidéken is nagy tömegeket mozgatót meg, különösen a szervezett munkásság körében. A német arcvonal autói egész nap ide-oda cikáztak a városban és szállították a távolabb lakó szavazókat a

szavazóhelyiségekbe. A vörös kereszt autók betegeket, gyengélkedőket és öregeket szállítottak a választói helyiségekbe. Saarbrückenben szombaton egész nap erős havazás volt, úgy, hogy a választások napjára nagy hó borította az uccákat. A választók ennek dacára is türelmesen várakoztak a szavazóhelyiségek előtt, míg sorra kerültek.

„Nem szabad beszélni!”

Általában mindkét párt óvakodott attól, hogy meggyőződésének külsőleg is kifejezést adjon. Ennek köszönhető, hogy például számos kerületben már délre leszávaztak a kerület szavazójoggal bíró lakói. Dudweilerben 314 szavazat közül formahibáért 10 szavazatot megsemmisítettek, de a Német Front megpeticionálta a megsemmisítést. Saarbrückenben délután fél 5-re a szavazók 95 százaléka leszávazott. Ward-vidék, merzingeri és sant weldeni kerületben, valamint Bliss vidékén délen már százszázalékosan leszávaztak. Sankt Welden kerületben a Német front teherautói 20.000 embert szállítottak a választási helyiségekhez.

A választási helyiségeket mindenütt feldiszigelték. A kapukat fenyőgallyakkal vették körül és a Saar-vidék címereit helyezték el a kapuk fölé. A templomokban, ahol németharát pap prédikált, számos hívő hallgatott misét. A választási helyiségek előtt a Német Front emberei nagy táblákkal a nyakukban álltak. A táblákon felírás:

Első parancsolat: Nem szabad beszélni!

Riasztó hírek Genfben, — teljes nyugalom a Saar-vidéken

Bizonyos oldalról riasztó hírek terjedtek el Genfben, amelyek arról tudnak, hogy a szavazatok eredményének nyilvánosságra jutása után a Saar-vidék hangulata korántsem lesz oly nyugodt, mint amilyen vasárnapon volt. Az eredmény kihirdetése után feltörő lelkesedés kilengésekre ad majd alkalmat. — tudják ezek a híresztelések, amelyekkel szemben genfi higgadt tényezők nem osztják az aggodalmaskodó emberek véleményét. Genfi körök szerint a német egységfront tagjait szigorú fegyvellem jüzi egybe, amely nem enged semminemű rendbontást. Népszövetségi hírek alapján egyébként tudni vélik, hogy Sir John SIMON angol külügyminiszter visszatérése után a Népszövetség meghozhatja döntését a Saar-vidék ügyében, ugyanakkor nemcsak ezt a kérdést, hanem a magyar-jugoszláv viszályt is lezárhatja a magyar jelentés nyilvánosságra hozatala révén. A magyar vizsgálótról készített hivatalos jelentést most sokszorosítják és a legrövidebb időn belül eljuttatják a tanács valamennyi tagjához, hogy még e héten megtörténhessen a jugoszláv panaszirat ügyének végleges lezárása. Bizonyosra vehető, hogy a tanács EDEN lord, az ügy előadójának előterjesztését vita nélkül elfogadja.

A Népszövetség ma is állandó készenlétben volt. Délelőtt zárt ülést tartott, amit dél felé nyílt értekezlet követett, ezen a perzsa—iraki határ kiigazítás és az albániai kisebbségi ügyek szerepeltek.

Négyszáz újságíró riportja

A nyilvános helyiségek zsúfolásig tömve vannak. Sehol sem lehet helyet kapni és az emberek a csatakos uccákon csoportokban sétálnak, találgatva, vajjon melyik front nyeri el a szavazatok többségét. A választási helyiségeken kívül idegen katonaság nem látható. Az ő feladatuk este 10 órakor az urnákat Saarbrückenbe kísérni. A külföldi újságírók autói szakadatlanul cikáztak a választási helyiségek között. Különleges igazolványaik számukra szabad mozgást biztosítanak és így bármikor beléphetnek a szavazóhelyiségekbe.

400 újságíró dolgozik a szavazóhelyiségekben

és a posta- és táviróhivatalok mintegy 1000 új telefonkészüléket állítottak fel, hogy a sajtó számára mindig megfelelő vonal legyen.

Este 10 órakor zárták le a szavazást.

A bizottsági tagok, akik között minden párt képviselve van és a semleges elnökök ólomzárral látták el az urnákat, jegyzőkönyvet vettek fel a lezárás tényéről és a legközelebbi polgármesteri hivatalba szállították az urnákat.

12 órakor a bizalmifértek és a semleges csapatok kíséretében teherautókon, vagy vonatokon Saarbrückenbe szállították az urnákat,

ahol a wartburgi színház színpadján helyezték el azokat.

Mégis leszavazott a sanghai német asszony

Különösen nagy volt az izgalom a francia határhoz közeli Wardt-vidéken és az ugynevezett Gause-területben. Az említett helyeken délután 4 órára 90 százalék leszavazott. Rendzavarásra ott sem került sor.

A szavazók kötelességtudására jellemző, hogy **Mon den a c h e M e y e r** Ida sanghaji asszony, aki elkéste a saar-vidéki szavazókat vivő hajót és csak később igazolhatta jogosultságát, külön repülőgépen indult Sanghainál Mandzsukóba, ahol elérte a szibériai expresszt. Menetrend szerint január 11-ikén kellett volna Berlinbe érkeznie, de a hóolvadás miatt az expressz két napot késett. Göring birodalmi belügyminiszter, midőn értesült, az esetről,

külön repülőgépet küldött az asszonyért, aki Berlinből repülőgépen ment szavazni.

Hausstáiban tragikus eset történt. Egy idősebb asszony, aki a választási helyiség előtt rosszul lett, miután leszavazott, meghalt. Halálának oka vérömlés. Egy 95 éves munkásszony Saarbrückenben türelmesen sorbállt és leszavazott.

Tizenhárom kiló szeg

A csendőrök az elmúlt éjszaka Grosrosseln határmenti községnél a Német Front egy teherautóját feltartóztatták. Az autón 13 kiló szeget találtak. Az autó utasai a szegeket az országutakon akarták elszórni, hogy késleltessék a szavazást. A csendőrök elkobozták a szögeket, az autót elengedték.

Max Braun, az egységfront elnöke, tegnap este fogadta a külföldi sajtó képviselőit, akiknek a következőket jelentette ki:

— A rendőrség ott, ahol jelen kellett volna, hogy legyen, hiányzott és a nemzeti szocialisták szabadon ellenőrizhették a szavazókat. Az egységfront sajnálattal állapítja meg, hogy a Népszövetség nem biztosította a választás titkosságát és szabadságát és

így fenntartja magának azt a jogot, hogy a választást esetleg megpeticionálja és még a mai nap folyamán ilyen értelmű demarst intéz a Népszövetséghez.

A párisi sajtó tegnap külön kiadásokban foglalkozott a saar-vidéki helyzettel. A különkiadások egyhangulag megállapítják, hogy a helyzet képe teljesen nyílt. Ki van zárva, hogy a német front 90 százalékát nyerte el a szavazatoknak. Bizonyos azonban, hogy az egységfront hatalmas kisebbségben marad, de megtörténhetik az is, hogy a katolikusok segítségével jelentékeny többséget is szerez.

Von Papen, aki a Saar-vidéken tartózkodott, hogy szavazójogával éljen, fogadta a hivatalos svájci távirati iroda munkatársait, akiknek a következőket jelentette ki:

— Ez a népszavazás dönti el, hogy Európában háború lesz-e, vagy béke.

Nem vagyok próféta és nem szokásom játékokba bocsátkozni, de kiemelem, hogy ennek a népszavazásnak eredménye fedi a Saar-vidék lakosságának akaratát.

Szombat éjszaka alig aludtak az emberek a Saar-vidéken. Már a kora hajnali órákban Saarbrücken uccáin olyan forgalom volt, mint más napokon a délelőtti órákban. Vasárnap már korán reggel zsúfolva voltak az ésszes templomok és

a katolikus papok közül igen sokan felszóllították a hívőket, hogy szavazzanak Németország mellett.

A vasárnapi nap folyamán a szavazás ideje alatt **sehol a legcsekélyebb rendzavarás nem történt**, ezzel szemben vasárnap este 7 óra után Neunkirchenben az ottani autókлуб helyiségébe — ahol a nemzeti-szocialista-párt irodája is van —

ismeretlen egyének bombát dobtak.

Német jelentés szerint a bomba ugyan felrobbant, azonban komolyabb károkat nem okozott. Francia forrás szerint a felrobbanó bomba két embert súlyosan megsebesített.

Saarlouisban kommunista tüntetésre került a sor az esti órákban. Német jelentés szerint a tüntetők mindössze negyvenen voltak, míg francia forrás szerint a tüntetők száma meghaladta az ötszázat. Német forrás szerint a tüntetőket letartóztatták, francia forrás szerint mindössze hat tüntetőt tartóztattak le, a többiek megütköztek a nemzetközi rendőr-

Hitler nem készül megtorlásra

A Német Front vezetősége körében igen nagy az elégedettség. A párt vezetői az újságírók előtt kijelentették, hogy a rendőrség ott, ahol szükség lett volna rá, nem állott feladata magaslátán, viszont igen sok helyen túlzottan fogta fel küldetését a nemzetközi rendőrség. Éppen ezért egyes vezetők kijelentették, hogy

a Népszövetségnek óvást emelnek a népszavazás ellen és megtámadják a szavazást,

mert a Népszövetség kiküldött szervei nem biztosították kellő mértékben a szavazás szabadságát.

Rössler Hermann, Hitler megbízottja szombaton este Saarbrückenbe érkezett, ahol azonnal érintkezést keresett a Német Front zsidó frakciójával. Közölte a Német Front zsidó frakciójának vezetőivel, hogy **Hitler nem készül megtorló intézkedésekre és megbocsájt azoknak, akiket csupán a választási harc kápráztatott el, büntetni viszont csak azokat a zsidókat óhajtja, akik nyíltan ellen agitáltak.** A

A francia és angol sajtó visszhangja

A Paris Soir a következőket írja:

„Stresemann annakidején felajánlotta Briandnak, hogy ejtsék el a versaillesi békeszerződés által előírt saar-vidéki népszavazást. Briand a tervet szívesen fogadta, azonban az akkori politikai légkör nem engedte meg, hogy szíve szerint cselekedjék. Ez nagy kár, mert ha annakidején Briand elfogadja Stresemann ajánlatát, akkor ma Franciaország igen sok millió frankot takaríthatott volna meg, melyet egy olyan ügyért kénytelen az ablakon kidobni, amely előre vesztett ügy.”

Londonból jelentik: A News Chronicle, mint befejezett tényt könyveli el Németország győzelmét és inkább azzal foglalkozik, hogy mit hozhat a jövő. A lap megbízható forrásra hivatkozva, azt írja, hogy

az angol kormány most már azután minden erejével azon lesz, hogy Németországot visszavigye Európába

séggel. Francia forrás szerint Welden közelében az egységfront hívei megtámadták a hazatérő Német Front szavazóit, német forrás szerint a Német Front hívei támadták meg az egységfront híveit, akik megfutamodtak. Francia forrás szerint az összeütközésnek tizenkét sebesültje volt, német forrás szerint az összeütközésnek egyetlen sebesültje sem volt.

Ludweilerben az esti órákban kisebb összeütközésekre került a sor. A német távirati irodák jelentése szerint az incidenseket minden esetben a baloldali egységfront idézte elő, míg a Német Front hívei csupán arra szorítottak, hogy védekezzenek.

Akik a szavazás napján az egységfrontból a német frontba léptek

Vasárnap este hét órakor lezárták az összes szavazóhelyiségeket, miután fél hétkor már egyetlen egy szavazó sem jelentkezett. A szavazóbizottságok központi irodája úgy becsüli, hogy

vasárnap a szavazásra jogosultak 95 százaléka adta le szavazatát.

A vasárnapra virradó éjszaka kétségbeesett rádiósata folyt Strassburg és Stuttgart rádióállomásai között. A szócsata a hajnali órákig húzódtak el.

A stuttgarter rádióban szerepeltették a saar-vidéki egységfront vezetőit, kik átléptek Német fronthoz.

Ezek a rádióban elmondták, hogy milyen okok indították őket arra, hogy elhagyják táborukat és feltétel nélkül Németország mellé álljanak. Igen ügyes rendezésben léptek fel a stuttgarter rádióban, ugyanis a rádió vezetősége tömeget állított be a stúdióba, amely lelkesen éljenezte az átlépett vezetők minden mondatát. Ezzel szemben a strassburgi rádióban több katolikus nap beszélt, akik mérsékelt magatartásra intették híveiket.

zsido frakció vezetői Hitler megbízottjának közleményét nyilvánosságra adták és vasárnap **az egységfront számos zsidó tagja felvételét kérte a Német Frontba.**

A status quo egyik leglelkesebb híve: a Volkstimme című lap szerkesztőségében tegnap elkezdtek a csomagolást. A lap szerkesztősége a nemzetközi rendőrség négy teherautóját kapta meg s ezeken szállították el az összeomlott holmit.

Párisból jelentik: A párisi lapok tegnap külön kiadásokban számoltak be a saar-vidéki szavazás eredményeiről.

A legtöbb francia lap biztosra veszi Németország győzelmét.

A Paris Midi így ír: „Igen jellemző a helyzetre a következő kis jelenet: Saarbrückenben az egyik kávéházban számos újságíró verődött össze. Az angol újságírók fogadást ajánlottak, hogy Németország kerül ki győztesen a népszavazásból. Egyetlen egy francia újságíró sem merete lefogadni Németország vereségét.”

A lap értesülése szerint Anglia minden könnyebbéget megszerez Németországnak és minden uton-módon lehetővé teszi visszatérését Genfbe, ha Németország csatlakozik a fegyverkezesek csökkentéséről szóló egyezményhez.

Hatvan láda szavazócedulát visznek Saarbrückenből Genfbe

Saarbrückenből jelentik, hogy a népszavazás bizottsága holnap Genfbe viszi a hivatalos jegyzőkönyveket és a hatvan ládát, amelyben a szavazócedulák vannak elhelyezve. A Népszövetség tagjainak jelenlétében a szavazócedulákat elégetik. Az urnákat Saarbrückentől a határig angol gépfegyveres osztagok fogják kísérni.

Bajorországhoz csatolja a Saar-vidéket a német birodalmi kormány

Hollandia beengedi az országba a saar-vidéki emigránsokat

A Saar-kérdésről Genfben egész nap folytak a tárgyalások. Beavatottak szerint a tanács mostani ülészakán örökre el akarja intézni a Saar ügyét és ezért az egész Saar-vidéket Németországnak fogja odaitélni. Nem akarja ugyanis a népszövetségi tanács, hogy a szavazás sima és zavartalan lebonyolítása után, a békét jogi akadékoskodásokkal, vagy félmegoldásokkal veszélyeztesse.

A párisi lapok jelentése szerint Hitler birodalmi vezér kijelentette, hogy a Saar-vidéket nem Poroszországhoz, hanem Bajorországhoz fogja csatolni a Népszövetség döntése után. Ezt a hírt a Saar-vidék, tekintettel a katolikus nagy számára, nagy meglepetéssel fogadta.

A holland kormány elhatározta, hogy a Saar-vidéki emigránsoknak megengedi a letelepedést, csupán a nem kívánatos személyeknek tiltja meg a határ átlépését.

A népszavazást levezető bizottság elnöke tegnap a következő táviratot intézte a Népszövetség főtájkárához:

— A népszavazás a legnagyobb rendben folyt le. A lakosság a legnagyobb fegyelmeztségről adott tanúbizonyságot. A választási urnáknak rendőri és katonai fedezet mellett való elszállítása befejezést nyert. A népszavazás az előírások pontos betartásával történt meg.

A táviratot Rhode, a népszavazást levezető bizottság elnöke írta alá.

A népszavazás költségei nem kevesebb, mint

25 millió frankba kerültek, amelyből 12 milliót Franciaország, 12 milliót Németország és 1 milliót a Saar-vidék fizetett meg.

A szavazás során az izgalom két választót ölt meg. Az egyik a szavazat leadása előtt halt meg, míg a másik utána. Mindkettő súlyos beteg volt. A jelek szerint a szavazás napján is

seregesen pártoltak át a status quo hível a német front szervezetéhez.

A párisi Petit Journal szerint a nemzetközi csapatok hat hónapig maradnak a Saar-területen, úgy hogy elég idő áll rendelkezésre azoknak, akik onnan minden úron el akarnak költözni.

A világ minden részéből ideérkezett 55 ezer Saar-vidéki szavazó elszállítása megkezdődött és este 9 órakor befejeződött.

Keven százalék Németország javára

A „Daily Express“ kiküldött tudósítója jelenti, hogy a saar-vidéki német front vezetőitől kapott értesülés szerint a népszavazás eredménye előreláthatólag a következő lesz: A szavazók 70 százaléka Németország javára, míg 30 százaléka a status quo fenntartása mellett foglalt állást. A lap híradásának hivatalos alapja nincsen, mert az eredményt a szavazatszedő-bizottság tagjai sem tudják még.

A szavazás végeredményének várható aránya és az ennek következtében beálló fejleményekre való tekintettel a francia hatóságok máris megtették a szükségesnek mutatkozó intézkedéseket a saar-vidéki határon átlépő menekültek befogadására. Az a vélemény, hogy

legalább 24 ezer politikai menekültre lehet számítani.

Biztosra veszik, hogy 3000 menekült már ma átlépi a határt és nem várja meg a holnapot. Ugy hírlik, hogy száz baloldali vezető már utrakészen áll, körülbelül 1500 bányagazgatósági alkalmazott is elhagyja a Saar-vidéket, azonfelül 4500 zsidó is tanácsosnak véli, ha mielőbb Franciaországba távozik. A menekülteket a francia határon szigorú felügyeletnek vetik alá, orvosilag is felülvizsgálják valamennyiüket. Élelmezésükről egy francia határőrezred mozgókonyhája fog gondoskodni. A Petit Journal értesülése szerint a menekültek száma meghaladja a 24 ezer embert és legalább 40 ezerre kell számítani. A menekültek mindenestre nem egyidőben utaznak el.

Ma és holnap csak azok hagyják el a vidéket, akik a németellenes propagandának aktív vezetői voltak,

a többiek a szavazatok összeszámlálása után is még a Saar-vidéken tartózkodó nemzetközi

csapatok védelmében bizva, néhány napig ottmaradnak.

Ma délután öt órakor kezdődött meg a szavazatok összeszámlálása. A szavazatokat tudvalevőleg Wartburgban gyűjtötték össze. A dobogón elhelyezkedtek a népszámlálási bizottság tagjai és Rhode elnök beszédet mondott. Ott voltak a teremben a bizalmi férfiak, a nemzetközi haderő őrsztagjai, míg a karzatokat zsúfolásig megtöltötték a külföldi hírlapírók.

— A Saar-vidék népszavazása a program szerint tegnap megtörtént. — kezdte beszédét Rhode elnök — A legnagyobb elővigyázatossággal és körültekintéssel szállítottuk be az urnákat Wartburgba. A szavazatokat a semleges bizottsági tagok számlálják össze. Azt kívánom nekik, hogy fáradtságos munkájukat simán végezzék el. A Saar-vidék lakossága az elmúlt napok alatt nyugodt magatartást tanúsított és nem kétkedem benne, hogy az elkövetkező napokban is megóvja higgadságát. Ily módon bizonyítja be, hogy tudatában van az óra fontosságának.

Ezután megkezdődött az urnák kiürítése. Rövid idő múlva látható lett a német arcvonal döntő sikere. Külön nagy dobozokba helyezték el a status quo, a Franciaországhoz, illetve Németországhoz való csatlakozás szavazatait. A Franciaország feliratu dobozba csak ritkán kerül szavazólap, olykor jut a status quo feliratu dobozba is, míg a Németország feliratu dobozba egyre sürűbben hullanak a szavazó-cédulák.

A népszavazás eredményét előreláthatólag kedden reggel hét órakor hirdetik ki. Rhode elnök rádión ismerteti az eredményt, először a jelenlegi állapot, azután a Franciaországhoz való csatlakozás és harmadszor

Reggel nyolc órakor hirdetnek eredményt

Diadalfelvonulást rendez kedden a német arcvonal

A késő éjjeli órákban telefonálják, hogy a szavazatok első harmadának összeszámlálásával este 10 órakor végeztek. A számlálási és választási biztosok már tudják a saarbrückeni és saarlouisi, valamint az ottweileri és sant-wendeli kerületek eredményeit.

A német arcvonal vezetősége utasította tagjait, hogy kedden együttes örömiük kifejezése végett vonuljanak az uccára. A szeptatista arcvonal ellenállásra készül.

A Népszövetség titkársága kedden reggel 8 órakor rádió útján közli a Saar-vidéki népszámlálás eredményét. A népszövetségi tanács tagjait előzőleg tájékoztatják az eredményről. A népszövetségi rádió az eredmény közzétételét később megismétli. Reggel 8 óra előtt sem Saarbrückenben, sem pedig Genfben nem hozzák nyilvánosságra az eredményt.

Londoni jelentés szerint az angol köröknek a népszavazás eredményével kapcsolatos véleményét legjobban az világítja meg, hogy hétfőn délután a német kölcsönkötvények árfolyamai jelentős emelkedést mutattak. Így a Young-kötvények és a 7 százalékos Dawes-kötvények árfolyamai két és fél ponttal emelkedtek.

Külföldön olyan hírek terjedtek el, hogy Franciaország elzárta a francia-Saar-határt. Párisban kijelentik, hogy ilyen intézkedés nem történt, csupán a határőrséget erősítették meg, mert valószínű, hogy már most számosan kísérlik meg a Franciaországba való menekülést.

A Reuter-iroda jelentése szerint a francia hivatalos körök nyolcvan százalékra becsülik a Németország mellett adott szavazatokat.

A Saar-vidék lakossága rengeteg nemzeti-szocialista lobogó és jelvényt tart készenlétben. A zászlókereskedések hihetetlen arányú üzletet bonyolítottak le. Számos kirakatban vászonnal letakart képek láthatók és ezeken az a fel-

FIGYELEM!

Dacára a folyton emelkedő textiláraknak, abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy óriási készletemből az alant felsorolt régi feltűnően olcsó árak mellett,

FEHÉR HETET rendezek.

Sárga vászon	Lej 14
Nyers zefir	„ 14
Pohártörő	„ 15—22
Fehér vászon	„ 16—22
Tennisz-flanell	„ 19
Cérna törülköző	„ 22
Ingzefir	Lej 23—25—28
Ágynemű vászon	„ 24—28—32
Cérna kanavász	„ 31
Inlet Ia.	„ 33
Damast törülköző mtr.	„ 34
Fehér damast szalvéta	„ 35
Virágos fehérr. flanell	„ 35
Alsónadrág-köper Ia.	„ 38
Matracgradli	„ 38—42
Selyempouplin	„ 40—45
Pipuébarchend Ia.	„ 40
Színes fehérr. toussor	„ 42
Ágynemű damast Ia. 80 cm.	„ 44
Frottiertörülköző	„ 45
Ágyneműdamast Ia. színes 90 cm.	„ 55
Függöny etamin 150 cm.	„ 55
Paplanclóth 140 cm.	„ 80—85
Fehér damast-abrosz mtr.	„ 85
Lepedővászon 140 cm.	„ 55
Paplanlepedővászon 180 cm.	„ 98

Mindenféle maradék félárban!

Kérem a nb. vásárlóközönséget kirakataim megtekintésére, valamint érdeklődését vételkötelezettség nélkül.

Textil Németh Textil Central Központ Arad.

a Németországhoz való csatlakozás mellett leadott szavazatok számát mondja be. Utána Bürckel, a német arcvonal vezetője rádión jelentést tesz Hitlernek az eredményről és az elvégzett munkáról. Ezt követőleg Hitler mond beszédet a német rádióban, majd pedig Göbbels propaganda-miniszter tesz fontos kijelentéseket. A freyburgi érseki hivatal rendeletet adott ki, hogy a népszavazás eredményének kihirdetése után, déli 12 órától 1 óráig szóljanak a katolikus templomok harangjai.

írás, hogy „Január 15-én le hull a lepel!“ A képek Hitler kancellárt ábrázolják.

CORSO — MOZGÓ

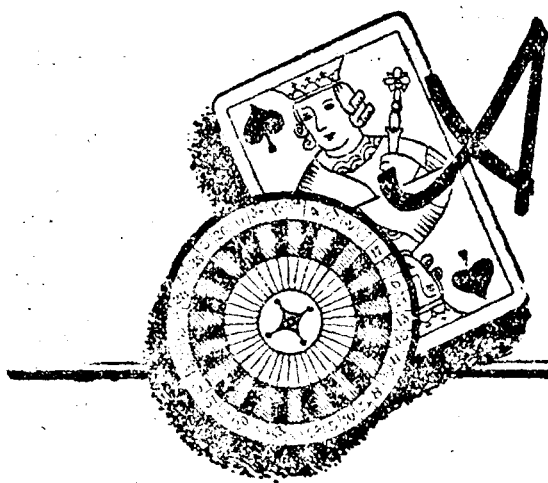
MA

5. negyed 8 és negyed 10 órakor utóljára!

RIVIERA EXPRESS.

Karl Ludwig Diehl — Charlotte Susa
Paul Heidemann — Hans Richter

Jön: Anny Ondra — LENGYELVÉR
Ivan Petrovich

Paál Jób
RIPORT-
REGÉNYE

A láthatatlan birodalom

Az ördög Bibliája

(2)

Keletről indult el a „négy király” — Perzsiában született meg a kártya — A kártyalapok öregebbek, mint a könyv, eleinte köbe vésték a figurákat és Koreában ma is ilyen kö-kártyával játszanak — Keresztes vitézek hozták el hozzánk az „ördög bibliáját”

(Copyright by Jób Paál. Utánnomás filos.)

Muzeumok vitrinjeiben őrzött régi emlékek légióit kutattam át, tudósok egész seregevel beszéltem, heteket töltöttem el metropolisok könyvtáraitban, hogy megtaláljam az évszámot, amely hírül adja: mikor született meg a kártyajáték. A bölcsőt illetőleg nincsen kétségben a tudományos világ, azt már régóta tudjuk, hogy a játék is, mint minden kultúra, Keleten született.

A játék: az ember primitív kultúráságának első megnyilatkozása, a kártya: már egy fejlettebb kultúra gyermeke. Sokkal öregebb, mint a könyv és egy korszakkal megelőzi a betű világra-jöttét. Óskora — Sir Stein Aurél szerint — ott vész el a Tigris és Eufrates között.

A kártya ott született meg, ahol egykoron az emberiség bölcsője, a paradicsom volt.

Ötezer esztendő, egymásra épített romvárosok templomainak falán Stein Aurél már megtalálta az ősi kártya lapjaira festett képek hűségesebb mását. *Turkesztánban* Sven Hedin már megtalálta a kártyának fejlettebb alakjait. Cserépre írt könyvek elmesélik azt is, hogy időszámításunk hetedik századában az ősi tokár-birodalom budhista papjai szenvedélyesen forgatták az ördög bibliáját. Innen jutott el a kártyajáték Kinába. A *Csing-tse-tung* kínai szótár elmeséli, hogy Séun-hó uralkodása idején — 1120-ban — a császár egyik kedvesét művésziestien festett kártyalapokkal ajándékozta meg.

Ebben az időben azonban a kártyának már története volt.

Bizonyos az, hogy mai alakjára a sakk-ból fejlődött ki.

Kevesen tudják, hogy a sakk mai alakjában sokkal fiatalabb, mint azt általában hiszik, ezt a formáját csak a XVI. század elején kapta és addig rengeteg változáson ment át. Ősi alakja a csatur-

Kaprisztán János prédikációjának hatása alatt megégetik a játékokat és a kártyákat. Egy 1519. évi augsburgi nyomtatvány címlapján.

andza, vagy *sattranzs*, amelyet négyen játszottak. Hatalmas sakkasztal előtt négyen ültek. Minden sarokban egy játékos. Mindegyiknek nyolc figurája volt, a négy játékosnak összesen harminckét lapja, miként az ősi és mai kártyának. Maga a sakk szó királyt jelent, hosszú ideig legerősebb ütőlapját a kártyának. Később a perzsák — akik a játékot a kludeusoktól, szumiroktól vették át — elhagyták a táblát, a figurákat eleinte köbe vésték. — Koreában ma is játszanak még köbe vésett, primitív rajzu kártyalapokkal — aztán elefántcsont, végül pe-

dig papirlapokra rajzolták és ebben a formában vette át tőlük a kártyát India és a mohamedán világ.

Sokan Indiába teszik a kártya őshazáját, *Indararayan Brymohantall* kiváló hindu tudós, akivel magam is beszéltem, határozottan kijelentette nekem, hogy a kártyajáték már a sakkal egyidőben terjedt el Indiában akkor, amikor a perzsa nagy-mogulok Indiát meghódították és átplántálták oda a perzsa kultúrával együtt ennek a kultúrának egyik jellegzetes kifejezőjét: a játékot. A Korán már ismeri a kártyát, sőt — el is tiltja azt. Egyedül a sakkot engedi meg, a kártyáról azt mondja, hogy: „a kártya tesz szik az embereknek, akiknek hasznuk lehet belőle, mégis undok bűn...”!

De azért mégis a mohamedánoknak köszönheti Európa a kártyát. Az Izlám hivat nem tartotta vissza a kártyázástól a Korán tilalma, hiszen a Prófé eltiltotta a bor élvezetét is, az igazhitűek mégis alaposan fenekére néztek a pohárnak.

Az első évszám, amit Európában megtaláltam: 1240. A *worcesteri zsinat* ebben az évben már eltiltja a „király és királynő játékot” és először használja a „chartarum” kifejezést. Ekkor már a keresztes vitézek a hadban javában kártyáztak, tehát

a kártya Európában pontosan hétszáz esztendővel ezelőtt jelent meg, sokkal előbb, mint azt a tudósok általában hiszik.

Huszonnégy évvel később már a szent francia király, IX. Lajos tiltja meg a kártyajátékot és 1279-ben Fülöp, pápai legátus a Budára összehívott zsinatban a budai városi életet kívánván szabályozni, elrendeli, hogy „egyházi ember komédiásokat, igriceket ne hallgasson, korcsmát — kivéve útazás közben — ne látogasson és kockát, kártyát ne játszik, ilyen házában se tartson és játéknál jelen ne legyen.”

III. Péter aragoniai király seregei 1267-ben már új kártyajátékokat visznek át Itáliába és Pipozzo di Sandro 1299-ben ír az Olaszországban elterjedt kártyajátékról. I. Eduard angol király aki a Szentföldön járt, naplójában 1272-ben már megemlékezik a „négy király” játékról, a következő század irodalma pedig már majdnem minden országban hosszabb-rövidebb leírását adja az elterjedt játékoknak.

Németországba a kártyajáték 1300-tól kezdve terjed el és a németek fel is ismerik a kártyában az üzletet. Hosszu időn keresztül ők látják el kártyával egész Európát, Anglia 1463-ban törvényt is hoz, amiben eltiltja az idegen kártyák behozatalát, mert azok „sértik az ország iparát.” Egymás után jelennek meg a tiltó rendeletek, 1392-ben Párisban törvény jelenik meg, amely élelfogytiglani fegyház-

zal, gályarabsággal sőt visszaesés esetében halállal bünteti azokat, akiket kártyázáson érnek. A zsinatok egymásután hozzák tiltó rendelkezéseiket, a szöszékről prédikálják ki a kártyásokat, megtiltják a papoknak, hogy kibiceljének, *Kaprisztán* János a piactereken magyába rakarja a kockával és a sakkal együtt a kártyákat is és Nürnberg piacán 1452-ben 2640 sakkot, 40.000 kockát és még ennél is több kártyát égetnek el. Egykori metszetek meg is örökítik ezt a jelenetet...

A franciák maguknak tulajdonítják a kártya felfedezését. *Jacquem Gringonneur* nevű francia festő 1341-ben három játszma kártyát festett a kedélybeteg VI. Károly királynak. Ezért 56 soust fizetett ki neki a király kincstárnoka. Bizonyos az, hogyha Gringonneur nem is találta fel a kártyát, a figurák mai alakjait ő kreálta.

A francia udvariasság, amely fokozottabb mértékben nyilvánult meg a nővel szemben, kreálta a kártyában a „dámát”, amely a svájci és német kártyában éppen úgy hiányzik, mint a sakkban.

Gringonneur első kártyalapjain találkozunk a nő alakjával, ez aztán az idők során egyre jobban kialakult és elmaradhatatlan figurája lett az ugynevezett francia kártyának.

A kártya elterjedése a fametszés feltalálása idején, 1423 után következett be erősen. Addig a kártyalapok a maguk korának valóságos remekművei voltak. Ezüstlapokból, gazdag aranyozással készítették őket, de voltak bőrből készült remekművek is és csak a sokszorosítás lehetővé válásakor jutott el a kártya a nagy tömegekhez. Bécsben már 1444-ben kártyafestőcéh alakul, a kártyákat sokszorosítják, de még mindig kézzel festik az egyes lapokra a színeket.

A XVI. században terjed el rohamosan. A királyi udvartól kezdve a legutolsó falusi kocsmáig mindenütt játszottak.

A British Muzeumban őrzött első nyomtatott német kártya képe.

A tizenhetedik században még a mainál is nagyobb, szinte hihetetlen kártyadiun fogta el az egész világot.

Katonáknak kellett a gyerekek kezéből eiszedni a kártyát. A kártya hatalmába kerítette a nőt is és a németországi Metzben annyira vitték a játékot, hogy tömeges asszony-párbaj lett a vége. II. Albert császár rendeletet bocsájt ki, amelyben eltiltja, hogy: „senkinek sem szabad feleségét, gyerekeit, vagy testének bármelyik részét kártyán eljátszani.” 1666-ban három olyan könyv jelent meg Magyarországon, amelynek címében a kártyából vett kifejezések vannak. A Bécsi Magyar Kurir hirt ad egy esetről, amikor a pozsonyi diétán üléselő urak asszonyai leültek játszani és egyikük — elfogyván a pénz — a férjét vesztette el faraón. József palatínusnak kellett itéletet hozni az ügyben, a salomoni itéletéről azonban már nem akadtam sehol sem nyomra...

Az Aradi Zsidó Nemzeti Szövetség és az Aradi Wizo rendezésében

Dr. Imanuel Olewanger

(Jeruzsalem)

1935. január 16-án este 9 órakor a Fehér Kereszt nagytermében

„A mi munkánk” cím alatt előadást tart.

A belépés díjtalan.

305

Dr. Gyárfás Elemér Aradon

A Magyar Párt javaslatáról, a városok romanizálásáról és a kisebbségi tisztviselők nyelvvizsgájáról

nyilatkozik az Aradi Közlönynek Dr. GYÁRFÁS ELEMÉR

— Válasz Lapedatu miniszternek a kisebbségekről mondott beszédére —

Az erdélyi magyar kisebbségi közélet egyik kiváló, vezető egyénisége: Gyárfás Elemér dr. szenátor tegnap a bucaresti-i gyorsul Aradra érkezett. Gyárfás Elemér dr. aradi utjának tulajdonképpeni célját a Szövetkezők Szövetségének vasárnap délelőtt a Dácia-kávéház különtermében tartott rendes évi közgyűlése képezte.

Az Aradi Közlöny munkatársa felkereste a Dácia-szállóban levő szobájában Gyárfás Elemér dr. szenátort, akitől az időszerű kisebbségpolitikai kérdések, valamint a vasárnapi közgyűlés tárgysorozata és jelentősége iránt érdeklődtünk.

A kisebbségi problémák

— Mi lett a sorsa — kérdeztük — a Magyar Párt parlamenti csoportja által előterjesztett javaslatnak, amelyben a kisebbségi sérelmek megvizsgálására, megtárgyalására és orvoslására parlamenti bizottság kiküldését kérte?

— A helyzet tulajdonképpen az — válaszolta Gyárfás Elemér — hogy a képviselőházban sem az előadó, sem pedig a kormány szónoka nem válaszolt a felirati vita során előterjesztésünkre. Hogy ennek mi volt az oka, nem tudjuk. *lamandí* miniszter sokat emlegetett és vitatott parlamenti beszéde nyomán megindított vitában védekezésül kijelentette, hogy ő abban ki sem ejtette azokat a szavakat, hogy „magyar” vagy „Magyar Párt”. A kormány részéről csak Lapedatu miniszter válaszolt a szenátusnak a javaslatra, talán azért, hogy az a szenátus nyugodtabb légkörben hangozzon el. A Magyar Párt vezetősége Lapedatu miniszter válaszában gyorsírói jegyzetek alapján lefektetett hiteles szövegét várta, amely most jelent meg a Viitorul-ban és a közeli napokban lát napvilágot a Monitorul Oficial-ban. A beszédet azonnal lefordítottuk és a Magyar Párt vezetősége csak akkor dönt afelől, hogy milyen álláspontra helyezkedjék a kormány válaszával szemben. Egyelőre tehát a párt erre vonatkozó hivatalos álláspontjáról nem nyilatkozhatom.

— Lapedatu miniszter beszédének eddig nyilvánosságra került szövegéből megállapítható, hogy két pontban helyezkedik szembe

Alpár Gitta — grófné lesz...?

Gusztáv Fröhlich lovagias nyilatkozata

Bécsből jelentik: A Sonn und Montagszeitung jelentése szerint Alpár Gitta és Fröhlich Gustav válása már befejezett dolog. A lap munkatársának Alpár Gitta kijelentette, hogy ha hamarosan férjhez megy, úgy gróf Szapáry Antal lesz a férje. Elmondta, hogy évek óta ismeri a grófit és amikor az tudomást szerzett arról, hogy férje el akar válni tőle, felkereste őt a gróf és megkérte a kezét. Ő akkor azt felelte, hogy rokonszenvez ugyan vele, de nem tudja magát elhatározni a házasságra. A gróf ezután Amerikába utazott és onnan később táviratot küldött, amelyben ismételtlen megkérte, sőt bejelentette, hogy már indul is hazafelé. Arra a kérdésre, hogy tényleg hozzámegy-e, azt felelte, hogy egyelőre nem gondol ugyan házasságra, de talán később majd igen.

Fröhlich Gustav viszont a Morgen munkatársának adott nyilatkozatát válaszában állásáról. Kijelentette, hogy válásának nincsenek politikai okai. Ha lettek volna, úgy két évvel ezelőtt elvált volna. A válás oka, hogy Bécsben híreket kapott arról, hogy Alpár Gitta állandóan egy kollegia társaságában látható. A híresztelésekről megkérdezte a feleségét, aki kitérő választ adott. Később, amikor megkérdezte, hogy el akar-e válni, a felesége igennel felelt.

érvelésünkkel. Elsősorban azt állítja, hogy a Magyar Párt lette a kisebbségi kérdést alkudozások tárgyává azáltal, hogy annakidején a kisebbségi politikára vonatkozólag paktumot kötött az Averescu-kormánnyal. Másodsor pedig azzal vádol, hogy mi tettük volna nemzetközi kérdéssé a kisebbségi problémát azáltal, hogy „Gentbe szalaátunk”. Lapedatu miniszter ezen állításait legutóbbi, az újév alkalmával tartott beszédemben megcáfoltam.

— Lapedatu válasza egyébként jóindulatúnak mondható, amennyiben

elismeri a kisebbségi kérdés nagy fontosságát és leszögezi, hogy azzal a kormány-párt külön bizottsága foglalkozott és foglalkozik.

A Magyar Párt hivatalos véleménye azonban természetesen csak a beszéd hiteles szövegének lefordítása és a párt vezetőségének állásfoglalása után kristályosodik ki.

— Ami a városok romanizálásának tervét illeti, ez — nézetem szerint — a románság

Vakmerő betörés a Consistorului-uccában

Kifosztották Király Dezső alezredes Budapesten tartózkodó özvegyének lakását — Nagy értéket képviselő tárgyakat vittek magukkal a betörők —

Vasárnap az esti órákban vakmerő módon kifosztottak egy belvárosi lakást. Özvegy Király Dezsőnének a Consistorului-ucca 29. szám alatti lakásában jártak betörők, akik felforgatták az egész lakást, azonban, hogy mennyi értéket vittek el, azt nem lehetett megállapítani, miután a lakás tulajdonosa jelenleg Budapesten tartózkodik. A vakmerő betörésről az Aradi Közlöny munkatársa a következőkben számol be:

Vasárnap este kilenc óra tájban a Consistorului-ucca 29. számú háznak házmesternője éppen be akarta zárni a kaput, mikor észrevette, hogy egy magas, feketekabátos fiatalember a háztulajdonos Király Dezsőné lakásának ablakánál a zárat nézegeti. Nyomban odaszólt, hogy mit keres az ablaknál, mire ez zavartan hátrafordult és így felelt:

— Királyékat keresem.

— Nincsenek idehaza, Budapesten vannak, — válaszolt a házmesterné, — de miért keresi őket?

— Levelet hoztam Siriáról, amit csak személyesen adhatok át, — válaszolta a fiatalember, aki szemébe huzta kalapját, sarkon fordult és eltávozott.

A házmesternének gyanus volt a fiatalember, odasietett az ablakhoz és legnagyobb megdöbbenésére azt látta, hogy az ablaktábla be van törve. Rosszat sejtett és elsietett Királyék másik házában házmesternőjéhez, aki a Bratianu-uccában lakik és akinél a szoba kulcsai voltak, hogy együttesen nézzék meg, vajon nem törték-e be a szobába. Mire az uccára ért, a fiatalember eltűnt és így azt nem láthatta, hogy merre ment. A másik ház házmesternőjével együttesen visszamentek, benyitottak az előszobába és itt már az első pillanatra megállapíthatták, hogy betörők jártak bent. Minden fel volt forgatva és ezért azonnal a rendőrségre siettek. Innen bizottság szállt ki a helyszínre, mert a házmesterné szerint a lakásban sok érték volt felhalmozva s a betörők nagy zsákmányhoz juthattak.

A rendőri bizottság a legnagyobb óvatossággal hatolt be a szobába, mert ujjlenyomatokat kerestek a butorokon.

Az állószekrények zárai érintetlenek voltak, azonban az íróasztal fiókjai fel voltak tör-

szempontjából is rendkívül meggondolandó és megfontolandó kérdés. A város általában olyan hely, ahol a népek pusztulnak, fogynak és öröklődnek, de semmiesetre sem szaporodnak és erősödnek.

A tulajdonképpeni regeneráló és erősítő hely a falu.

A románság az ekeszarva és a pásztorbot mellett lett naggyá. A magyarság pedig a városokban gyengült el. Nem biztos tehát, hogy jól tesznek vele a románságnak, ha a városokba tömörítik.

— A kisebbségi tanácsok, vasutasok, postások vizsgáztatásával kapcsolatban jelenleg mi a helyzet és mi a Magyar Párt programja? — kérdeztük.

— Elsőrendű és legfontosabb kötelességünknek tartjuk annak elismertetését és kiharcolását, hogy

existenciákat ne tegyenek függővé nyelvtudástól.

Magunknak is az az óhajunk, hogy a kisebbségi tisztviselők minél tökéletesebben beszéljék az állam nyelvét, de véget kell vetni annak a rendszernek, amely vizsgáztatások sorozatának, felfüggesztéseknek és egzisztenciájuk elvesztésének teszi ki őket. *Meg akarják tanulni és meg is tanulják a román nyelvet.* Ennek egyik fényes bizonyítéka, hogy, amikor arról volt szó, hogy a szövetkezeti központok csak akkor működhetnek, ha Bucurestiben vizsgázott ellenőreink vannak.

Igazgatónk, gróf Bethlen László, akkor hat ellenőrrrel együtt Bucurestibe utazott és élükön sikeresen letette a vizsgát.

ve és a szobában minden széjjel volt hányva. Látszik, hogy kutattak értéktárgyak után. A házmesternét kihallgatták és elmondta, hogy ahogy meglátta a fiatalembert, akinek karján nagyobb csomag volt, betörésre gondolt, de azt hitte, hogy csak ekkor akart behatolni a tolva és ő megzavarta.

Megállapítást nyert, hogy az ablakon keresztül hatolhatott be a kora esti órákban a betörő, akinek nyilván bűntársai is vannak és ezek a meglehetősen nagy forgalmu házban fedezték a visszavonulás útját. A hóban világosan láthatók voltak a menekülő betörő lábnyomai, amint az ablakról lelépett. Ha a házmesterné néhány perccel előbb jön ki szobájából, még valószínűleg azt láthatta volna, amint a betörő az ablakon az udvarra mászott. Hogy mennyi értéket vittek el, azt nem sikerült megállapítani, mert özvegy Király Dezsőné Budapesten tartózkodik. Az esti órákban sürgőnyt küldtek címére és tudatták vele, hogy távollétében betörők jártak lakásában.

A szobákban több ujjlenyomatot találtak a detektívek és innen is azt következtetik, hogy többen voltak a betörők, akiknek kézrekerítésére a legszelesebb körű nyomozást vezették be.

CENTRAL: 5, 7¹/₂ és 9¹/₂ órakor BULLDOGDRUMMOND VISSZAVÁG

H. C. Mac Neille regényének filmváltozata. Főszereplői: Ronald Colman, Loretta Young, Warner Oland

SELECT: 5, 7¹/₂ és 9¹/₂ órakor

Egy édes keringő

(Ein Walzer für Dich.) Filmoperett.

Főszerepekben:

Louis Graveur, Camilla Horn, Maria Sazarina, H. Rühmann.

Jön: HADIFOGLYOK.

Az utolsó évek legértékesebb alkotása,

Főszerepekben: Ifj. Douglas Fairbanks, Leslie Howard, Margaret Lindsay.

Jön: A DIKTATOR (Kandurkirály). Főszerepekben: Harold Lloyd.

HIREK

Bébi, vagy — világrekord

A hangszóró új rekord részleteit harsogja, egy amerikai városban sokszereplős lelkes tömeg kiáltja a hősnő nevét. Riporterek rohanják meg a vakmerő asszonyt, aki boldogan áll a fotografálómasinák keresztülvizsgálásában. Az újkor hőseinek albuma új névvel gyarapodott: Erhardt Amália...

Mit tett ez az amerikai hölgy? Teljesítménye előtt mindenestre csodálattal kell kalapot emelni: Erhardt Amália átrepülte a Csendes óceánt, tizenhat óra 16 perc alatt 2408 mérföldes utat tett meg repülőgéppel, leszállás nélkül. Néhány héttel ezelőtt ugyanezt próbálta meg egy másik amerikai pilóta, akit azonban nem kísért útján a szerencse szeszélyes istennője és aki lezuhant és elpusztult. Erhardt Amália nem törődött az amerikai kormány tiltakozásával, nem vette figyelembe megdöbbenő férje óvó szavait, repülőgépre ült és — véghezvitte a csodát. És ma az egész amerikai kontinensen nincs népszerűbb nő, mint Erhardt Amália. Aki a győzelem mámorában talán még rá sem ért gondolkozni azon, vajjon érdemes volt-e életét kockára tenni, hogy nevét a nagy amerikai lapok első oldalán lássa viszont, az elismerés és csodálat jelzőitől övezetten...

Erhardt Amáliát kaliforniai leszállása alkalmával üdvözlőtávíratok ezrei várták, mindenki sietett gratulálni az új rekord hősnőjének. S a távíratok között szerényen húzódtott meg egy, néhány soros üdvözlő, amelynek szövege lényegesen eltérő volt a többiétől. A távirat feladója: Erhardt Amália férje volt. S szövege:

„Gratulálok a gyönyörű teljesítményedhez, de remélem, ez nem válik szokásoddá...”

Az interjúéhes riporterek megszólaltatták a férjét is. Aki rezignáltan megjegyezte:

— Nagyon örülök feleségem sikerének, azonban — egy kisbabának sokkal jobban örültem volna.

Ebben a kijelentésben krisidályosodik ki mindazoknak a családoknak tragédiája, ahol a feleség a nyilvános szereplések izgalmában megfeledkezik arról, hogy — feleség. Ahol a feleség társasági hölgy, jótékonysági apostol, feminista vezér, sportlady, szóval minden, csak éppen nem — feleség. Ahol a házasság legfeljebb arra szolgált, hogy — szabad mozgást biztosítson a szereplések és társadalmi kötelezettségek ezernyi izgalmában vitorlázó asszonynak. Az ultramodern házasság eme formája ellen tiltakozott csendesen és szerényen rövid, de annál érthetőbb nyilatkozatával Erhardt Amália férje, aki előbbre tartotta a világrekordnál — a kisbabát...

Ami mindenestre lényegesen kisebb veszéllyel és járadékkal jár... (—rosi.)

— **IDŐPROGNÓZIS: A hideg lassan enyhül, több helyen havazás, főleg nyugaton és délen, sok helyen köd- és zuzmaraképződés.**

— **Új ígélet a cenzura megszüntetésére** Bucurestiből jelentik: Az Adeverul azt írta, hogy Titeanu belügyi miniszter értesítette Mihalache egyik barátját, hogy közölte a nemzeti-parasztpárt vezérével: a kormány nem helyesli a cenzura azon eljárását, hogy Mihalache beszédéből egyes részeket kihuzott. Titeanu biztosította a pártelnököt, hogy a délutáni lapokban már cenzuramentesen jelenhet meg beszéde. A beszélgetés során Titeanu azon meggyőződésének adott kifejezést, hogy nyolc-tíz napon belül a cenzurát legalább is olyan formában, ahogy azt a kormány bejelentette — megszünteti.

— **Változások a prefektusi karban** Bucurestiből jelentik: Az egyik fővárosi lap a belügyminisztériumból nyert értesülései alapján közli, hogy a prefektusi karban változások készülnek. Az egyes prefektusok kicserélése előtt meghallgatják a helyi liberális párt szervezet vezetőit és azoknak véleménye alapján döntenek.

— **Új adóvallomást kell benyújtani.** Ma rendelet érkezett a pénzügyminisztériumtól az aradi pénzügyigazgatóságra. A rendelet értelmében minden kereskedőnek, iparosnak, szabadfoglalkozásúnak, valamint társaságnak 1935. január 31-ig be kell nyújtani a négyes számú adóvallomást. A szükséges blankettákat az egyes kerületi adóhivataloknál lehet beszerezni, 1 lejért darabonként. Adóvallomást kell tenniük azoknak, akiknek ingatlanát adósság terheli. Az adózőknak még abban az esetben is be kell nyújtaniuk ezt a vallomást, ha eddig patenta fixa-t fizettek, amelyet tudvalevően 3 évre vetettek ki és amely csak 1935. március 1-én jár le. Mindazok, akik bármilyen oknál fogva eddig még nem fizettek adót, ugyancsak be kell hogy nyújtsák 1935. január 31-ig a 4-es számú adóvallomásukat.

— **Olaszországba hívja Mussolini a Népszöveget.** Párisból jelentik: A francia főváros politikai köreiből erősen tartja magát az a hír, hogy Mussolini megkereste a Népszöveget és azt indítványozta, hogy a Népszöveg a májusi időszakát tartsa valamelyik olaszországi városban. A félhivatalos Havas-iroda szerint Mussolininek ez a szándéka még nem öltött komolyabb formát.

— **Kétmillió font az angiai román tartozás.** Bucurestiből jelentik: A manchesteri Kereskedelmi Kamara kimutatásából kitűnik, hogy az 1934-es évben román kereskedők 750.000 font sterlinggel voltak adósok lancashirei gyárosoknak és ugyanennyit tesz ki az az összeg, amely értékben más ipari körzetekből vásároltak. Az Evening Chronicle annak a reményének ad kifejezést, hogy a román kereskedelmi miniszterrel folytatott megbeszélések megfelelő eredményeket hoznak az angol exportörök szempontjából. A lap a román tartozások összegét végeredményben 2 millió font sterlingre becsüli.

Csókkal finanszírozott tudományos expedíció

Párisból jelentik: Egy Szaharába induló tudományos expedíció Marselleben különös módját választotta annak, hogy megfelelő pénzszerzéshez jusson. Az expedíció tagjai összeköttetésbe léptek Marseille legszebb hölgyeivel, akiket megnyertek arra, hogy résztvegyenek egy csóksorsjátékban. A sorsjáték huzását egy nagy teremben tartották meg. Tízezer sorsjegyet adtak el és minden sorsjegy tíz frankba került. A huzáson csak negyven nyerőszámot húztak ki és ezek tulajdonosai csókot kaptak valamelyik szép marseillei hölgytől. Ilyenformán a bevétel teljes összegében az expedíció részére jutott. Kétségtelen, hogy ilyen szokatlan módon még nem finanszíroztak tudományos expedíciót.

— **Eljegyzés.** Deutsch Luisa (Fiume) és Lefkovi ts Jenő (Arad) jegyesek.

— **Halálos katasztrófa egy bucuresti-i homokbányában.** Bucurestiből jelentik: Egy Bucuresti közelében levő homokbányában ma reggel a földomlás eltemetett 12 munkást. A bányá munkásai és a környékbeli lakosság azonnal az eltemetett munkások segítségére siettek. Négy munkást ástak ki: mind a négy halott volt. Valamennyien megfagytak. Négy munkást haldokolva szállították kórházba, míg a többi négy munkás csupán könnyebb sérüléseket szenvedett. A hatóságok bevezették a vizsgálatot a szerencsétlenség körülményeinek tisztázására.

— **Küldöttség a megyei prefektusnál.** Népes küldöttség kereste fel hétfőn délelőtt Groza János dr. megyei prefektust. A küldöttség a közszolgálat és magyar lakosokból rekrutálódott és Szuchy Pál dr. megyei állandó választmányi tagot kérte fel szószólójául. A szónokok ugyan arról értesültek hogy a megye vezetősége január 15-től kezdődőleg a szónokai főbíró, dr. Popa Aurel a sebisi járás élére helyezte át és annak érdekében kívántak eljárni, hogy a megye prefektusa hagyja a régi helyén a főbíró, Groza János dr. a küldöttséget szívélyesen fogadta, de kifejtette előttük, hogy az átnevezés közigazgatási érdekből történés nem áll módjában megváltoztatni.

Tűzifa jó szaraz,
ócsó ár,
megbízható kiszolgálás
AUFRICT-
fate open,
Gal. Vio. I-R. Telefon 69

— **Nagyarányu tűz Bucurestiben.** Bucurestiből jelentik: Nagyarányu tűz pusztított az elmúlt éjszaka a főváros közelében, ahol elpusztult az elmúlt évben felavatott háziipari iskola. Éjszaka 2 órakor vették észre a tüzet. Szerencsére mindössze 4 növendék tartózkodott az épületben, az intézet 60 növendéke vakáción volt. Nyomban értesítették a bucuresti-i tűzoltóságot, amely teljes készséggel a helyszínrre rohogott. Az oltási munkálatok azonban nehezen haladtak, mert egyrészt nem találtak elegendő vizet, másrészt kiderült, hogy az intézetnek semmiféle tűzoltóberendezése nincs. Tizennégy órán keresztül dolgoztak a tűzoltók, míg sikerült lokalizálni a tüzet, amely az épület nagyrésztét tönkretette. A kár meghaladja a 3 millió lejt. A vizsgálat megállapítása szerint munkások jártak az iskola padlásán és azoknak gondatlansága folytán keletkezett a tűz. Az iskolát nyolcmillió költséggel építették fel és az elmúlt év decemberében, tehát mindössze néhány héttel ezelőtt avatták fel Tatarescu miniszterelnök jelenlétében és nagy ünnepek közepette.

— **Bubó-pestis pusztít Szovjetországban.** Moszkvai jelentések szerint a moszkvai és krimi kerületekben számos bubó-pestis megbetegedés történt. Különösen súlyos a helyzet Huga és Lafa városokban, ahol eddig 29 ember halt meg a szörnyű betegségtől.

— **Kivégezték Berlinben a merénylő afgánt.** Berlinből jelentik: A plötzensei fogház udvarán ma kivégezték Kamal Syed afgán alattvalót, aki 1933. június 6-án a berlini afgán követség lépcsőjén meggyilkolta az afgán követség vezetőjét.

— **HABSBURG-PROPAGANDA, — ÉLETBIZTOSÍTASSAL.** Bécsből jelentik: Politikai propaganda céljával az osztrák császárház mozgalom számos tagja életbiztosítást kötött Ottó királyfi testvéreinek javára. A trónkövetelő testvérei akkor válnak az életbiztosítók élvezőivé, ha tíz esztendőn belül nem iktatják vissza jogaiba a Habsburg-családot.

— **Új rendelet a túlórázásokról.** Bucurestiből jelentik: Az évi mérleg elkészítésével kapcsolatban a bankok azzal a kéressel fordultak a munkaügyi minisztériumhoz, hogy a felszaporodott munka elvégzésére túlórázásra adjon engedélyt. A munkaügyi minisztérium értesítette a kérvényező pénzügyminiszteret, hogy a túlórázás engedélyezése ügyében forduljanak az illetékes munkaügyi felügyelőséghez és kérvényeikben kötelezzék magukat arra, hogy a munkatöbbletet állástalan banktisztviselőkkel vegyék el, akiknek havi fizetése minimálisan 2 ezer lej lehet. Abban az esetben, ha nem akarnak állástalan banktisztviselőket alkalmazni, úgy a túlórázások díjának összegét kötelesek a munkanélküliek segélyező bizottság rendelkezésére bocsátani.

— **Leégett Budapesten a „Casino de Paris”.** Budapestről jelentik: Ma éjszaka a Hermina-uton levő „Casino de Paris” egykor híres mulatóhely leégett. A tűz éjjelkor keletkezett a táncmulatság után és mire a tűzoltók megfékeztek a lángokat, a mulatóhely nagy része már egészen elhamvadt.

— **Dr. Imanuel Olswanger előadása.** Hat évvel ezelőtt már tartott előadást Aradon. Akik annakidején hallották, meggyőződtek arról, hogy dr. Olswanger még mindig az, aki volt, a finom subtilis álmodó, csupán a 6 év előtt Aradon Palesztinára vonatkozó álmának legnagyobb része megszűnt álomnak lenni és reális valósággá változott. Január 16-án, este 9 órakor a Fehér Kereszt nagytermében tart az itteni cionista szervezet vendégeként, az időközben végleg Palesztinában letelepedett Olswanger előadást a mai Palesztináról. Az előadás meghallgatása teljesen díjtalan és azon minden, a zsidóság ezen nagy problémáját érdeklő aradi részt kell hogy vegyen.

— **Agy- és szíverelmeszesedésben szenvedőknek megbecsülhetetlen szolgálatot tesz az envhe természetes „Ferenc József” keserűviz általában, hogy a tápcsatorna tartalmát kíméletesen levezeti és az emésztőrendszer működését biztosan elősegíti.** Klinikai tapasztalatok alapján kétségtelenül vált hogy a Ferenc József viz feloldali hűdésben fekvő betegeknek is általában mindig megteszi a kellő hatást s így nagy megkönnyebbülést szerez.

— **Motorfűrész-szerencsétlenség Lipován.** Holczler Lipó Lipovai motorfűrészt használó Bogyi József nevű alkalmazottja itt szegott. Egy elszabadult fadarab után kapva, a havon oly szerencsétlenül csuszott el, hogy jobb kezének négy ujját elkapta a sebesen forró éles fűrészfűrés és lemetszte. A vizsgálat megindult a felelősség kérdéseinek megállapítására.

— **Ingyenes főzőkurzus-bemutató Aradon.** Paál Rózsi, az országos hírű okleveles cluji cukrász Aradra érkezett, hogy főzőművészetének praktikusságát bemutassa Arad hölgyközönségének is. A kitűnő főzőiskola-tanár „művészetének” jellemzői: hogyan lehet kevés anyagból olcsón, praktikusán és rövid idő alatt pompásnak pompásabb csemegéket készíteni. Paál Rózsi január 16-17-én ingyenes bemutatót tart az Iparos Otthon éttermében a hideg-buffet és a cukrászművészet praktikus titkairól, amely iránt máris óriási érdeklődés nyilatkozik meg Arad hölgyközönsége részéről.

— **Wizo.** Ma délután 6 órakor Vágvölgyi Lajos dr. főrabbi az Énekek énekéről tart előadást. Ez az előadás bevezetője annak a sorozatnak, amelyet a Wizo vezetősége „A zsidó irodalom nagyjai” címen indított meg. Vendégeket szívesen látunk. Str. General Berthelot 6.

— **Ma az alanti gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot:**

JANKA: Bulevardul Regele Ferdinand.
SZONDI: Str. Consistoriului.
WEISZ: Piata Avram Iancu.

Sulyos szerencsétlenség ért egy aradi ügyvédet a Gloria-jéggpályán

Elesett a jégen és koponyaalapi törést szenvedett dr. Mihutiu Simion aradi ügyvéd

Megdöböntő szerencsétlenség történt vasárnap este az aradi Gloria-klub korcsolyázópályáján. A szerencsétlenség áldozata egy ismert aradi ügyvéd, aki jelenleg sulyos állapotban fekszik lakásán. Az eset részletei a következők:

Vasárnap este az aradi Gloria-pályán rendkívül sokan korcsolyáztak, a télisport híveivel igyekeztek kihasználni a kedvező időt. A korcsolyázók között volt dr. Mihutiu Simion aradi ügyvéd is, aki még régebben költözött be Chisineu-Cris községből a városba. Mihutiu dr., aki kitűnő korcsolyázó, egy nehezebb figurát csinált, amikor szerencsétlenül véletlenül fölényül utána haladt egy másik korcsolyázó, aki teljes sebességgel rohant a végigterült ügyvédnek. Percek alatt nagy csoport vette körül az eszméletlenül fekvő Mihutiu dr.-t, akit bevitték a melegedőbe és ott nyújtották számára az első segélyt. Ott tartózkodott véletlenül dr. Ujhelyi József orvos, aki megvizsgálta az ügyvédet és megállapította, hogy az arcon sebesült meg sulyosan, azonkívül három toga kitért. Ujhelyi dr. tanácsára kocsin lakására szállították dr. Mihutiu, akit azután otthon vettek további kezelés alá.

Az ügyvéd lakásán Ujhelyi dr. összevarrta az arcon levő sebeket, majd megdöbbenéssel állapította meg, hogy Mihutiu dr. tüdőből vér szivárog. Miután ez a legkétségtelegebb jele a koponyaalapi törésnek, tüzetesebb vizsgálat alá vette, sőt tanácsára konziliumot hívtak össze a családtagok a sulyos sebesült betegágyához. Dr. Pescariu és dr. Radu aradi orvosok most már dr. Ujhelyivel együtt vizsgálták meg újból az ügyvédet és hamarosan kiderült, hogy az aggodalom valóra vált:

dr. Mihutiu Simion bal koponyaalapi törést szenvedett.

Az orvosok előírták a kétségbeesett családtagoknak a szükséges kezelést, amelynek nyomán mára az ügyvéd állapota valamivel javult. Ha nem áll be komplikáció, úgy remélhető, hogy Mihutiu dr. hamarosan felgyógyul. Az aradi ügyvéd szerencsétlensége széles baráti, valamint az aradi jogásztársadalom körében mély megdöbbenést keltett. Az aradi jéggpálya baleset-krónikája mindenestre gyors tempóban növekszik: három napon működése alatt máris két sulyos szerencsétlenség történt.

— Elkészült az új román—magyar kereskedelmi egyezmény. Bécsből jelentik: A Magyar Távirati Iroda értesülése szerint a román—magyar kereskedelmi egyezményt, amelyre vonatkozólag már napok óta folytak a két állam megbízottai között beható tárgyalások, ma aláírták és ezzel a tárgyalások befejeződtek. A román bizottságot — mint ismeretes — maga Manolescu-Strunga kereskedelmügyi miniszter vezette, a magyar deputáció élén pedig Nickl Alfréd meghatalmazott miniszter, rendkívüli követ állott. A két ország közötti kereskedelmi forgalom szabályozása egy évre szól és április elsején lép életbe. Az egyezmény biztosítja a román fa és petroleum magyar piacát, valamint a magyar ipari termékek romániai elhelyezését a román kiviteli rendszer intézkedéseinek értelmében.

— Események a spanyol exkirály családjában. Rómából jelentik: Beatrix spanyol infánsnő, a spanyol exkirály leánya és Antonio Tolornia herceg tegnap tartották esküvőüket a jezsuiták templomában. Az esküvőn az olasz királyi család tagjai is megjelentek. — A Paris Soir római tudósítója beszélgetést folytatott egy XIII. Alfonz exkirály közelálló személyiségével a volt uralkodó állítólagos válsásával kapcsolatban. Az informátor kijelentette, hogy katolikus uralkodó nem válik el feleségétől és ezt főképpen nem teszi gyermeke esküvőjének napján. Tény az, hogy az exkirály és a királynő között ellentétek vannak és a királyné az esküvőn való részvételt pénzügyi feltételek teljesítéséhez kötötte.

Modern háló- és ebéd ö butorokat
a legjobb kivitelben kedvező Aron vásárolhat:
BUTORÜZLET Str. Brancoviol 1.
(v. Földes-palota)
Butorizem: C. Saguna 184. Csatlós.

— Munkásgyűlések Aradon. A szociáldemokrata szakszervezetek keretébe tartozó aradi építőmunkások, vasuti munkások, valamint a különböző szakmák munkásai tegnap gyűléseket tartottak és ezen több időszaki kérdést beszéltek meg. Az építőmunkások Szabadi Géza elnöke alatt ülészttek. Az elnöki megnyitó után Demian-Strengar Száva a munkásság gazdasági helyzetét vizsgálta és szervezkedésre szólította fel az építőmunkásokat. Felszólaltak még Somogyi festőmunkások és Halász, valamint Kvasznicska építőmunkások. Délután Musat Ioan elnökletével a vasuti munkások tartottak ülést. Sasu titkár jelentésében közölte, hogy a szervezet megkapta jogi személyiségét és kétheti szervezkedési munka után már 200 tagot számlál. Cretiu szakszervezeti titkár románul, Vadász Ármánd dr. ügyvéd pedig magyarul mondott beszédet, majd pedig megválasztották a vasuti műhelyek 2—2 bizalmi emberét. Később a különböző szakmák munkásai együttes filést tartottak és Strengar-Demian Száva, Cretiu János és Macean Demeter szólították fel szervezkedésre a munkásokat.

— Lengyel—francia tárgyalások. Genfben jelentik: Beck lengyel külügyminiszter betegsége ellenére fogadta Aloisi bárót és kijelentette neki, hogy ma vagy holnap találkozni szeretne Lavallal. Laval ma Benessel tárgyalt, aki viszont előzőleg Litvinovval folytatott tanácskozást.

— Tovább folyik a vizsgálat az aradi református lelkészválasztás ügyében. Ismeretes, hogy az aradi református lelkészválasztás ügyében beadott fellebbezésre az egyházkerület vezetősége vizsgálatot rendelt el és néhány hét előtt az egyházi tanács két kiküldöttje Aradra érkezett a tanulmányvizsgálatok megejtése céljából. A multikori vizsgálat során azonban a kiküldötteknek nem maradt idejük arra, hogy a bejelentett tanukat mind kihallgassák. Akkoriban főleg a választást megfellebbező Balajthy-párt tanuit hallgatta ki a vizsgálóbizottság, míg az ellenpárt tanui közül mindössze csak tizen kerültek kihallgatásra. Ma aztán értesítés érkezett Aradra Oradeáról, a református egyházkerület vezetőségétől, hogy a vizsgálóbizottság két tagja, Könyves János lelkész és Ujfalussy Sándor dr. alesi ügyvéd pénteken Ismét Aradra érkeznek, hogy a vizsgálatot folytassák és a Nagy Zoltán-párt hátralevő 58 tanuját is kihallgassák. A bejelentett tanuk közül már többen idézést is kaptak péntek reggelre az aradi református lelkészi hivatalba.

— Budapesti főrabbi érdekes audenciái Romában. Budapestről jelentik: Hevesi Sándor dr. budapesti főrabbi ma Rómából Budapestre érkezett. A főrabbi eredetileg Abbáziában járt és itt közölték vele, hogy Mussolini beszélni akar vele. Az audencia január 9-én folyt le és a főrabbi az olasz miniszterelnökkel olasz nyelven tárgyalt. Mussolini meghívta a főrabbit, hogy legközelebbi Romában való tartózkodása alkalmával újból látogassa meg Hevesi audenciája a magyar kormány szerény kérelmével történt. A főrabbi előzőleg 10 perces kihallgatáson jelent meg a román elnöknek a főrabbi boldog hívet kívánt. Itt a beszélgetés német nyelven folyt le. Hevesi dr. a sajtónak adott nyilatkozatában kiemelte, hogy Mussolini Németországgal kapcsolatban elítélőleg nyilatkozott a vallási türelmetlenségről és kijelentette, hogy rosszalló véleménye vonatkozik a spanyolországi és mexikói katolikusok elleni üldözésekre is.

— Epe- és májbetegségeknel, elsősorban epehólyagkatarrus, epeköképződés és sárgaság esetében a mindig enyhe hatású természetes „Ferenc József” keserűviz a hasi szervek funkcióit élénkebb tevékenységre serkenti.

— A Köz- és Magánalkalmazottak Nyugdíj-egyesületének közlése szerint a december havi nyugdíj a CFR központi pénztáránál a következő sorrendben fizetett ki: Január 15-én A—M-ig, 16-án N—Z-ig a CFR- és volt MÁV-, 17-én pedig a volt ACSEV-nyugdíjasok illetménye kerül kifizetésre naponként 8—1-ig, délután fél 5-től fél 7-ig. Az arcképes igazolványokat érvényesítés végett kérjük a nyugdíjnyomvval együtt mielőbb beadni.

Nem kell
tőtovábbra!
Veszélymentesen
biztosítjuk a gő-
nyört, de csakis ba-
est használjuk:
500

— Nagyszabású bálát rendez február másodikkán az aradi Lovar Egylet. A Lovar Egylet a Katonai Kör, a főuton, a Minorita templommal szemben lévő gyönyörű helyiségében a tavalyi siker alapján idén február másodikkán rendezi a már szokásossá vált bálját. A bál tavaly is a legkiemelkedőbb eseménye volt a szezonnak és elismerten a legelőkelőbb és elegánsabb közönség vett részt az exkluzív kör estélyén. Idén kiemelkedő szenzáció a Lovar Egylet báljának, hogy a királyi palota zenekara működik közre.

— Tüzoltóbal Lipován. Január 12-én, szombaton rendezte a lipovai Önkéntes Tüzoltóegylet szokásos évi farsangi bálját a „Central” kávéház összes termeiben. A bál ugy anyagiakban, mint erkölcsileg is minden várakozáson felül sikerült. A tánczenét az egylet fuvózenekara szolgáltatta. A szép és körültekintő rendezésért elsősorban a parancsnokságot illeti az elismerés. — Itt említtük meg, hogy a radnai tüzoltók bálját 19-én tartják meg, Antonescu Camil községi jegyző, az egylet parancsnokának rendezésében.

A Montessori-óvoda korcsolya-pályája (P. Avram Iancu 21.) megnyílt.

— Nagyszabású hangverseny lesz január 31-én este a Kulturpalotában. A bucaresti-i filharmoniai társaság tartja hangversenyét. A hatvan tagú európai hírű zenekar a királyi palota zenekarának legkiválóbb szólistáival lesz kibővíve ez alkalommal és a zenekart Massini Egizio alezredes karnagy vezényli. Ugy a zenekar, mint karmestere ismert már az aradi hangverseny közönség előtt, hiszen már egy ízben szenzációs sikerű koncertet rendeztek Aradon. A hangverseny zenekar műsora is úgy van összeválogatva, hogy a legkényesebb zeneértő közönség izlését is százszázalékig kielégíti. A hangverseny rendezősége felhívja a közönség figyelmét arra, hogy a jegyekről már jóelőre ajánlatos gondoskodni. A jegyek kaphatók elővetelben a Diecezana papirkereskedésében.

— Gyomor- és bélmegbetegedések legújabb módszerű diétás gyógykezelése igen eredményes a Svábhegyi szanatóriumban, mert a nagyszerű klíma, pompás hegyi levegő, napfény erőteljesen fokozza a szervezet gyógyhajlamát.

— Surányi Miklós készülő Széchenyi-regénye eseménye lesz a magyar irodalmi életnek. A regény egyik hőse ifjabb báró Wesselényi Miklós, akinek monumentális egyéniségéről remekbeformált portrét ad Surányi Miklós. A tanulmány, amely a múlt század harmincas éveit idézi élénk, az „Uj Idők” mai számában jelent meg. Művészeti és időszaki fényképek egész sora és a változatos, ötletes ceruzajegyzetek a népszerű rovatok sem maradtak ki az „Uj Idők”-ből, amelynek kiadói-vatala: Budapest, VI. Andrásy-ut 16., bárkinek szívesen küld mutatványszámot. Előfizetési ára negyedévre 200 lej.

— Az Aradi Nyugdíjasok Közösös Segélyező Egyesületének hivatalos közleménye. Közöljük, hogy a CFR központi pénztáránál a múlt évi december havi nyugdíjak a következő sorrendben lesznek kifizetve: Január 15-én kedden A—M-ig és 16-án, szerdán N—Z-ig a CFR- és volt MÁV-, valamint a volt ACSEV-nyugdíjasok emellett is kifizetve. A kifizetés két pénztáránál naponként reggel 8—1-ig, délután fél 5—7-ig fogadkoztetni. A tolongás elkerülése végett kérjük a nyugdíjasokat, hogy az előirt sorrendben jelentkezzenek. A nyugdíj felvétele után pedig kérjük azokat, akik a CFR arcképes igazolványukat még nem adták be, érvényesítés és a szabadságuk beszerzése végett azonnal hozzák be egyesületünk hivatalos helyiségébe (Bulev. Regina Maria No. 18.) és egyidejűleg a tagdíjakat is fizessék be. Az elnökség.

Legolesobb a T U Z I F A
mind a mi ósag en vago?, oi, su yra
FOCUS fotelepen
Pista Cetatea Veche, Telefon 491
Oravetz és Hol'änder helyén.

CONSUM-vevőknek
is készpénz-ár

Hócipő és cipő APPONYI Testvérek
a legolcsóbb

Epelméjünek nyilvánították Budapesten a valutamanipuláció miatt letartóztatott aradi vattagyárost Január 16-ra tüzték ki Hartmann Andor ügyében a főtárgyalást

Érdekes fordulat keletkezett Hartmann Andor aradi vattagyáros ügyében. Mint emlékeztet, Hartmann hónapokkal ezelőtt letartóztatott Budapesten, azzal vádolva, hogy a zárt pengővel kapcsolatosan nagyarányú visszaéléseket követett el. Letartóztatása alkalmával az aradi gyáros, akinek utazási irodája is volt, azzal védekezett, hogy manipulációival csak Romániát károsította meg. Később hatalmas botrányokat rendezett, amelyek miatt a bíróság elmeállapotának megvizsgálását rendelte el. Ettől az időtől kezdve Hartmann Andor neve gyakran szerepelt a lapok hasábjain, valahányszor az elmeorvos elé kísérték, minden esetben nagy botrányt ren-

dezett. Megfigyelése most véget ért és az orvosszakértők jelentése érdekes fordulatot jelent az ügyben.

Ma terjesztették be jelentésüket az orvosszakértők, akik arra a konklúzióra jutottak, hogy

Hartmann Andor teljesen epelméjű, beszámítható és büntetőjogilag felelősségre vonható tettéért. A jelentés alapján a törvényszék már ki is tüzte a főtárgyalást, úgy, hogy Hartmann Andor ügyét január 16-án, szerdán tárgyalja a budapesti büntetőbíró.

A tárgyalás elé az Aradon lakó család ismerősei nagy érdeklődéssel tekintenek.

Megbukott a hátul lokniba csavart haj divatja

Aradi mesterek a budapesti nemzetközi hölgyfodrászversenyen

Az Alexandri-uccában lévő *Femina* hölgyfodrászszalonban ma egymásnak adták az aradi úri-nők a kilincset. A fodrászüzlet népszerű fiatal tulajdonosait rohanták meg az aradi dámák, akik a legújabb hajviselet után érdeklődtek. Általában a hölgyközönség nagyszerűen van informálva mindenféle divatról és azt is tudták, hogy vasárnap Budapesten a Hölgyfodrászok Országos Egyesülete által rendezett nemzetközi fodrászversenyen alakult ki Európa farsangi hajviselet divatja. Úgy szólván valamennyi ország képviseltette magát ezen a nemzetközi versenyen: Németország, Ausztria, Svájc, Csehország, Románia, Bulgária, Jugoszlávia stb. jönni a hölgyfodrászai megjelentek ezen a kiállításal egybekötött nemzetközi versenyen. Aradról Szablóczky Kálmán és Fleischmann István hölgyfodrászok vettek részt, míg Timisoaráról Houn mester jelent meg. Érthető tehát az aradi hölgyek izgalma, akik alig várták, hogy a mesterek visszajöjjenek és tudassák milyen színű és formájú hajjat kell viselniük az ideai farsangi szezonban.

A két mester a legnagyobb előzékenységgel áll mindenkinek rendelkezésére és a röpke pár perc alatt, amíg a helyiségben tartózkodtunk, nem egy hölgy volt közel az ájulásához, amikor megtudta, hogy *majdnem fél éven keresztül növesztett és hátul lokniba felcsavart haja időközben kiment a divatból...* Így történt ugyanis, mint azt a nemzetközi verseny zsürijének hivatalos jelentéséből olvassuk: „Ezen a versenyünkön mutatkozott be az ideai farsangi frizura divata, amely megdöntve a hosszú haj uralmát, kaput nyit a diadalmasan bevont, hátul nyakban felvágott rövid haj viseletének”.

— Igy van kérem — mondják a mesterek. — A versenyen körülbelül kétszáz új fejet láttunk, miután kétszáz versenyző mutatta be tudását. *Általában csak rövid haját csinálták és a csavart hosszú haj teljesen kiment a divatból.*

A versenyt a Gellért-szálló összes termeiben rendezték meg. Budapest krémje jelent meg és élénk érdeklődéssel nézték a kialakuló divatot. A színek a legcsodásabb sorozatban vonultak fel, — beszélnek az aradi mesterek — akik maguk is dicséretben részesültek az előkelő társaságban.

— A hamvas-szőke — mondja a népszerű Szablóczky Kálmán — nagy sikert aratott, de talán ennél is nagyobb volt az érdeklődés a Tizian-vörös iránt. A tartósan ondulált haj versenyében a Tizian-vörös lett a győztes, ami egy bécsi fodrászmester keze alól került ki. Ez a frizura különösen sikert aratott és a színe szinte kápráztató volt. Nagy sikere volt a vassal és vízzel ondulált hajnak is.

A jelentésben olvassuk, hogy különös elismerésben részesültek azok az estélyi frizurák, amelyeket kizárólag hajból készült díszek öveztek. Érdekesekek voltak a művészileg alkalmazott hajpótló részek és Gretchenek.

A két mester nem győz mesélni a verseny

szenzációjáról, a nagy bálakra készült divatparókák bemutatójáról. Egy bécsi különlegesség tett itt is a legjobban, a zöld és ezüst kombinációval díszített paróka. Különböző a fekete haját is díszítik ezzel. A továbbiakban elmondják, hogy az ebéd után kezdődött verseny a késő esti órákban ért véget és a magyar kereskedelemügyi miniszter kiküldöttje elejétől kezdve végignézte az izgalmas és szép versenyt. A versenyt megelőző kiállításon a legmodernebb gépeket mutatták be, amelyekkel nagyszerű frizurákat készítenek, könnyen, alig egy-két órai munka után...

Az aradi hölgyek, különösen akik a hosszú, illetve hosszabb hajhoz pártoltak, lesújtottan vették tudomásul a mesterek közléseit, de ez az állapot csak néhány percig tartott, mert nyomban elhatározták, hogy az új divatot természetesen követik. Nem egy hölgy már teljesen új színű, vagy más formájú hajjal tért haza. Azok, akik hiába növesztették hosszú időn át a hajukat, csak néhány bucsupillantást vetettek a földre hulló fürtjeikre... (bér—)

Színház — Irodalom — Művészet

Timisoarán ünnepelték a távozó aradi társulatot

Csütörtökön az Abbé előadásával kezdődik az aradi szezon.

Vasárnap Timisoarán négy előadást tartott a magyar színtársulat és a négy előadásban zsúfolt házak ünnepelték a színészeket és ifjú Szendrey Mihályt, az Arad—Timisoara-i színház igazgatóját. A hivatalos bucsuelőadás kedden lesz és az aradi közönség érthető érdeklődéssel várja vissza színészeit, hiszen már az őszi szezon alkalmával kegyeikbe fogadták őket és most, hogy új darabokkal megerősített társulat tér vissza a társulat, már általános kíváncsisággal tekintenek az előadások elé. Csütörtökön az Abbé kerül színre, amely Budapesten heteken keresztül futott.

Valamennyi előadásra már kaphatók a jegyek a színház pénztárában, ajánlatos azonban már elővételben gondoskodni a helyekről, mert az érdeklődést tekintve, az utolsó napon már csak kevés jegy kapható majd.

* Az aradi Városi Színház műsora. Csütörtök este fél 9 órakor: Abbé. Parádés szereposztásban. Péntek este fél 9 órakor: Nápolyi kaland. (Karácsonyi Ili felléptével). Szombat este 9 órakor: Nápolyi kaland (Karácsonyi Ili felléptével). Vasárnap délután 3 órakor: Nápolyi kaland. (Karácsonyi Ili felléptével). Délután 6 órakor: Abbé. (Fekete Mihály felléptével). Este 9 órakor: Nápolyi kaland. (Karácsonyi Ili felléptével).

Aradra érkezik Mihalache

Két napig marad itt a nemzeti-parasztpárt vezére. Reális költségvetést akar Slavescu.

Bucurestiből jelentik: A kormány gazdasági bizottsága ma reggel ülést tartott, amikor is Slavescu pénzügyminiszter részletes beszámolót tartott a legfontosabb napirendi pénzügyi problémákról. Részletesen ismertette a miniszter a múlt esztendői költségvetés felhasználásának módjait és azt, hogy miképpen készítik el a jövő évi költségvetést. Rámutatott Slavescu, hogy mindent elkövet annak érdekében, hogy ez a költségvetés valóban reális legyen és tényleg az állam jövedelmeire és kiadásaira épüljön fel. Másszóval a jövő évi költségvetés megszerkesztésénél nem veszik figyelembe a miniszterek költségvetési terveit, hanem szigorúan a múltévi tényleges kiadások számadatait.

Ma délben 12 órakor Brătianu Dinu lakásán értekeztet volt, amelyen Tatarescu, Slavescu és Dumitrescu bankkormányzó vettek részt. Ez alkalommal is pénzügyi kérdéseket beszéltek meg, különös tekintettel a hadsereg felfegyverzésére és a költségvetési egyensúlyra.

Mihalache ma este Campulungból Topolovenibe utazott, ahol keddig marad. Mihalache innen Aradra utazik, ahol résztvesz az elnökléte alatt álló párttagozat értekeztetén. A pártelnök két napig marad Aradon, ahonnan Topolovenibe tér vissza.

Amardi, akin Párisban szemműtétet hajtottak végre, ma este tér vissza a fővárosba.

Aradi betörés

tetteseit fogták el Oradeán

Oradea-Mareról jelentik: Tegnap reggel Osorhan komiszár és a nyomozó testület több nagy tagja piaci razzitát rendezett. Ahogy az ócskapiacot figyelgették, az egyik detektív észrevette, hogy *Ombodi Sándor, a hírhedt betörő, bizalmasan tárgyal egy ócskással.* A detektivek feltűnés nélkül a közelébe férkőztek Ombodinak, aki több bőrönd ruhaneműt ajánlott fel olcsón megvételre. Mielőtt még azonban az alkut megkötötték volna, *Kovári detektív Ombodi vállára tette a kezét és felkísérte a rendőrségre.*

Ott csakhamar megállapították, hogy *Aradon kifosztottak egy főtéri lakást* és onnan rengeteg ruhát loptak és ellopták a bőröndöket is.

Ombodi Sándor elfogatásáról telefonon értesítették az aradi rendőrséget, miközben a detektivek a betörő rejtekhelyéről behozták az összelopkodott holmikat, hogy azt majd az aradi károsultnak átadhassák.

GRAND HOTEL IMPERIAL
NAGYSZÁLLODA BUDAPEST.

Egy perc a Keleti pályaudvartól.
A magyar főváros legújabb szálloda-épülete. :: Minden modern kényelemmel. :: Elsőrangú családi ház.

ÉTTEREM

Legolcsóbb árak, hosszabb tartózkodásra különleges megállapodások, teljes vagy részleges pensioval is. Igazolt előfizetőknek 20% szobaárkedvezmény!

Zsidó Nőegyleti bál január 19-én a Dacia összes termeiben.

Tizmillió aranycsempészt lepleztek le Baia-Marén

Csaknem mázsányi szinaranyat csempészték ki a bányavidékről — Három ország rendőrsége bogozza Buceuresttől Budapesten át Zürichig az aranycsempésztés útját — Budapesten fogták el az aranytömeg tolvajait

A román jegybank irányítja a nagyszabású nyomozást, amelynek tetteit a központi sziguranca őrzi

Baia-Mareról jelentik: A bányavidéki hegyekből csaknem egy mázsányi szinarany indult el vakmerő csempészek kezén Zürich felé, de nem tudott továbbjutni a magyar fővárosnál.

mert a budapesti államrendőrség rajtaütött a csempészekre és nemcsak a nagyszabású titkos üzlet végrehajtót csípte el, de lefogta a csaknem tizmillió lejt érő aranyszállítmányt is.

A példátlanul nagyarányú aranycsempésztés tetteseinek nevét titokban tartják a hatóságok éppen úgy, mint ahogy titokban folyik a széleskörű nyomozás is, amiben nemcsak a budapesti államrendőrség, de a bucaresti-i sziguranca és a zürichi rendőrség is részvesz. Nagyon nehezen szívárognak ki a hatalmas bünyűnek egyes részletei, de a kiszivárgott dolgokból össze lehet állítani — ha hézagosan is — a tizmillió aranycsempésztés lefolyását.

A budapesti államrendőrség által leplezett aranycsempésztés Baia-Mareról indult ki. Azt a 78 kilogramm szinaranyat, amit Budapesten fogtak le, a baiamarei hegyekből bányászták és a csempészek, akik állítólag hatan voltak, kézításkában vitték a rudakba és golyókba formált drága fémet.

Satu-Mareig vonattal utaztak külön-külön az aranycsempészek, innen más-más időpontban három szekérral mentek a magyar határig, egyenként szöktek át nagyértékű csempésztáruikkal Magyarországra és csak Budapesten kerültek össze újból.

A magyar rendőrség leleplezi az aranycsempésztést

A kiszivárgott hírek szerint a csempészek a budapest-Bécsi vonattal akarták kijuttatni Magyarországból egy tömegben az aranyat, amit Zürichbe akartak irányítani. Már a budapesti vasútállomáson volt a 78 kilogramm baiamarei szinarany, amikor az állomásrendőrség detektívjei figyelmesek lettek a nagyértékű szállítmányra. Lesbe álltak a detektívek és sikerült lefűlelni a szállítmány feladót.

Ketten voltak már akkor az aranycsempészek, mindketten Baia-Mare vidékére valók, de nevüket ma még titokban tartják az összes hatóságok.

Az elfogott aranycsempészek nem tudtak tagadni, mert hiszen az államrendőrség megtalálta és természetesen lefoglalta a csempésztett aranytömeget is.

Buceurestibe hozták az aranycsempészeket

A magyar államrendőrség a sikerült fogásról nyomban távirati értesítést küldött Buceurestibe a sziguranca vezérigazgatóságának, ahonnan több főtisztviselő utazott néhány detektívvel Budapestre. Ezek átvették az óriási aranycsempésztés részeseit és Buceurestibe hozták őket, ahol nagy titokban folyik már napok óta kihallgatásuk.

A tizmillió aranycsempésztés elsősorban természetesen a román jegybankot érinti, mert hiszen Romániában minden kibányászott aranyat a Banca Nationalához kell beszoolgáltatni a 111.111 leiben megállapított kilogrammonkénti árban.

Ezért a Banca Nationala közvetlenül befolyik a nyomozás irányításába és

a jegybank aranybeváltási osztályának főnöke maga is Budapestre utazott,

ahova két magasrangú vámtisztviselő kísérte. Ezek a budapesti államrendőrség segítségével dolgoznak most azon, hogy kiderítsék: ki irányította Budapesten a Romániából elindult aranycsempésztést, kik finanszírozták azt és a svájci rendőrség segítségével megállapítják, hogy Zürichben kik lettek volna a csempésztett arany átvevői.

Honnan került ki a csempésztett aranytömeg?

Az még nem került nyilvánosságra, hogy a budapesti államrendőrség által lefoglalt, csaknem mázsányi szinaranyat vajjon a Magyar Nemzeti Bank pincéjében őrzik-e még

vagy leszállították Buceurestibe és a Banca Nationala páncélszekrényében van-e ez a hatalmas kincs. Azt azonban sikerült megtudnunk, hogy a lefoglalt aranytömeget szakértők alapos vizsgálat alá vették és megállapították, hogy az arany finomságából az tűnik ki, hogy azt a baiamarei bányavidék legprecízebben dolgozó magán-flotációja termelte ki az aranyércekből.

A megállapítás azt mutatja, hogy ez az arany nem a kincstári bányákból került ki, vagy legalább is nem a kincstár flotációja termelte ki. A nyomozás most azt igyekszik megállapítani, hogy vajjon lopott ércékből termelték-e ki a Budapesten lefoglalt baiamarei aranyat, vagy pedig

esetleg legalisan kitermelt aranyról van szó, amit elvontak a törvényes beváltás útjáról.

Ugy tudjuk, hogy a nyomozás — bár még sok részlet vár felderítésre — már is rendkívül széles mederben folyik és sok, nagy meglepetést tartogat, mert hiszen ez a most leplezett aranycsempésztés páratlan az utolsó néhány évtizedben még Baia-Marén is, ahol pedig általában sok arany kerül csempésztésre.

SPORT KÖZLÖNY

Május 19.: Gloria—AMEFA

Elkészült a Nemzeti Bajnokság tavaszi fordulójának tervezete

5 hónapban át 14 vasárnapot vesz igénybe a 11 fordulós, amelynek során Aradon csak 8 mérkőzés lesz — Kedden dönt a Nemzeti Bajnokság tanácsa az elfogadás felől

Buceurestiből jelentik: A nemzeti bajnokság speciális bizottsága kidolgozta a tavaszi forduló műsorának tervezetét, amely szerint március 3-ikán az első, július 28-ikán pedig az utolsó meccsek kerülnek lebonyolításra. A tervezet a nemzeti bajnokság bizottsága elé kedden kerül és minden valószínűség szerint teljes egészében jóváhagyják.

Az első aradi mérkőzést az AMEFA játsza le március 17-ikén a timisoarai Chinezul ellen, a Gloria pedig első ízben március 31-ikén meccsel Aradon a bucaresti-i Venus legénységével. A Gloria egyébként már március 3-ikán mérkőzik és pedig Buceurestiben az Unirea-Tricolorral, az AMEFA pedig szintén Buceurestiben játsza az első meccset március 10-én a CFR ellen.

A helyi derbit a tervezet szerint május 19-én játsszák le Aradon.

Alább adjuk a teljes programot, azzal, hogy az előlálló egyesület a pályaválasztó:

Március 3.: Unirea-Tricolor—Gloria.

Március 10.: CFR—AMEFA.

Március 16.: CFR—Unirea-Tricolor.

Március 17.: Venus—Crisana, Univesitate—Juventus, AMEFA—Chinezul, Ripensia—Romania, CAO—Gloria.

Március 30.: Unirea-Tricolor—Juventus.

Március 31.: CFR—Chinezul, Romania—Crisana, Gloria—Venus, Ripensia—Univesitate, CAO—AMEFA.

Április 13.: Juventus—Venus.

Április 14.: Unirea-Tricolor—AMEFA, Romania—Gloria, Ripensia—CAO, Crisana—CFR.

Április 21.: Juventus—Gloria, Univesitatea—CFR, AMEFA—Ripensia, Chinezul—Crisana, CAO—Unirea-Tricolor.

Május 5.: CFR—Ripensia, Unirea-Tricolor—Crisana, Romania—AMEFA, Gloria—Univesitatea, Chinezul—Juventus, CAO—Venus.

Május 19.: Venus—Chinezul, Juventus—Romania, Univesitatea—Crisana, Gloria—AMEFA, Ripensia—Unirea-Tricolor, CAO—CFR.

Május 25.: Juventus—CFR.

Május 26.: Unirea-Tricolor—Univesitatea, Venus—AMEFA, Romania—VAO, Gloria—Chinezul, Ripensia—Crisana.

Június 30.: Juventus—Cao, CFR—Gloria, Univesitatea—Romania, Ripensia—Venus, Crisana—AMEFA.

Július 6.: Unirea-Tricolor—Venus.

Július 7.: CFR—Romania, Univesitatea—AMEFA, Gloria—Ripensia, CAO—Chinezul.

Július 14.: Venus—Univesitatea, Romania—Unirea-Tricolor, AMEFA—Juventus, Ripensia—Chinezul, Crisana—CAO.

Július 20.: CFR—Venus.

Július 21.: Unirea-Tricolor—Chinezul, Univesitatea—CAO, Ripensia—Juventus, Crisana—Gloria.

Július 28.: Juventus—Crisana, Romania—Venus, Chinezul—Univesitatea.

Legszebb ajándék! Hozassa rendbe mitesszerez, pattanásos, szemölcsös, hajszálas arcát

PILISINÉ áthelyezett és a modern higiena minden eszközével felszerelt helyiségében,

ahol a legújabb gépeken kívül Tein Diät, Tej, Ibolya-zsiros radium és még sok másféle arcápláló pakkolások állanak a hölgyközönség rendelkezésére, Arad, B. Reg. Maria 17. fűdszint

Új vezetőséget választott az Intellegerea

Az Intellegera sportegyesület saját klubhelyiségében tartotta meg rendes évi közgyűlését, nagy érdeklődés mellett. Az elhangzott jelentéseket nagy lelkesedéssel vette tudomásul a népes közgyűlés, amelyen egyhangulag a következő vezetőséget választották meg:

Diszelnökök: Marcus Mihály dr., Mladin Sever dr., Kárpáti Lajos dr., Vulpe József, Ferdinand György, Ursu János dr., Bota Aurel, Rozvan Titusz, Crisan Emil, Marcon Pavel, Muresan Cornel, Iványi Cornel, Czettel Lajos dr., Biksz Mór dr., Rozvan Mihály, Gutzjahr Mihály. Elnök: Fikker Károly. Társeelnökök: Feldmann József dr. és Kocsik József. Tiszteletbeli elnökök: Id. Asztalos Sándor, Socodariu Emanuel, Zsiros István, Hribik József, Priha László, Szabó Gyula, Pintér Lajos, Táborchi József, Schuch Ferenc, Kristóf András, Valaczkai József, Dokman György, Cobod János, Molnár György. Aelnökök: Ifj. Asztalos Sándor, Roska Pál, Nagy Lajos, Minoff Tabe, Galbácsi László, Varga Károly, Rosenfeld Zoltán, Hora János, Horai Mihály, Horai Ferenc, Dupák József, Nagy József, Bálán János. Ügyvezető elnök: Buzás Pál. Titkár: Lukács Sándor. Jegyzők: Vass József és Lupu János. Főpénztárnok: Nagy Lajos. Tagpénztárnokok: Adler János és Szabó Károly. Ellenőrök: Galbácsi László, Ardelean Tivadar, Kiss Ferenc, Holz Ferenc. Vigalmi bizottság elnöke: Bilicska József. Ügyészek: Demian Simeon dr., Vatian Titusz dr. Orvosok: Feldmann József dr., Biksz Mór dr. Sportigazgató: Horai István. Szövetségidő intéző: Benecsik András. Ifjúsági intéző: Csécsi János. Sakk-szakosztályvezető: Bogdán Lázár. Gazda: Bakai János. Szertáros: Barabás Ferenc. Könyvtáros: Farkas István. Ezenkívül választott egy ötven tagú választmányt és egy hattagú fegyelmi bizottságot.

— **Összehívják a Consiliul Federal-t.** A Balkán Kupa ügyében történt szövetségi döntéssel sokhelyütt elégedetlenek és a kiszivárgott hírek szerint az Északi és Nyugati Liga vezetősége a Consiliul Federal összehívását fogja kérni. A legfőbb futballforum összehívása e hó végére várható.

O **Válogató-bizottság fogja a jövőben összeállítani a válogatottat.** A Biroul Federal ülésén elhatározták, hogy a jövőben nem bízzák egy egyénre a válogatott összeállítását, hanem egy bizottság fogja a válogatást eszközölni. A válogatóbizottság valószínű összetétele a következő: Elnök: Davila ezredes, tagok: A. Capatana, Costel Radulescu, dr. Stroescu és a Juventus válogatott játékos, Vogl Imre.

O **Február 2-án tartja a CAA hagyományos nagy bálját.** A CAA agilis vigalmi osztálya ez évben február 2-án tartja szokásos nagyszabású táncestélyét, amely a farsangi szezon kiemelkedő eseménye lesz. A bál a Fehér Kereszt-szálloda nagytermében rendezik az atléták s az agilis rendezőgárda már is intenzív tevékenységet fejt ki aziránt, hogy a bál teljessikerű legyen.

O **Megnyílt az SGA jégpálya a Piata Avram Iancu 21. alatti klubhelyiség udvarán** és már az első nap sokan keresték fel, különösen azért, mert egész nap, este 11 óráig használható. Rádió-zene, Ruhatár.

O **Peter Farmer szerdán kezd munkába.** Peter Farmer, a szövetség skót trénera szerdán kezd meg a tréninget és pedig egyelőre a bucaresti-i válogatott játékosokkal. A tréningeket az ONEF stadion termében tartják hetenként háromszor és Peter Farmernak Steinbach, az Unirea Tricolor válogatott játékos lesz segítségére a tréningek vezetésében.

O **Jéghokki-mérkőzés Oradean.** Oradean vasárnap a Gojdu-liceum jégkorongcsapata mérkőzött az oradeai városi válogatottal és a Liceum csapata 6:0 (0:0, 4:0, 2:0) arányban fölényesen győzött.

O **Vívóakadémia Timisoaran.** Vasárnap, f. hó 20-án Pellegrini Angelus mester termében nagyszabású vívóakadémia kerül lebonyolításra, amelyen számos aradi vívó is részt vesz.

O **Külföldi eredmények:** Grashoppers—Basel B:1, Servette—Young Fellows 4:2, Sochaux—Fives 3:0, Rennes—Mulhouse 6:2, Marseille—Lille B:1, Sete—Antibes 1:1, Cannes—Montpellier 7:2, Ambrosiana—Napoli 1:0, Lazio—Sampierdarenese B:2, Torino—Palermo 0:0, Pro Vercelli—Bologna B:0, Juventus—Roma 2:1, Fiorentina—Triestina B:0, Brescia—Livorno 4:0.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Gazdasági és termelési szövetkezetek alapítása mellett foglalt állást a Szövetkezetek Szövetségének aradi közgyűlése

Dr. Gyárfás Elemér szenátor beszéde. — A székely tejszövetkezetek eredményes működése

137 erdélyi és bánáti szövetkezet képviseltette magát az aradi gyűlésen

Nagyjelentőségű esemény színhelye volt vasárnap délelőtt a Dacia-kávéház különterme. Itt tartotta meg rendes évi közgyűlését a „Szövetkezet” *Gazdasági és Hitelszövetkezetek Uniója*, amely tudvalevőleg az erdélyi magyar szövetkezetek központi szerve. A közgyűlésen Gyárfás Elemér dr. szenátor elnökölt és azon az igazgatóság részéről megjelentek: dr. *Ab-rudbányai* Ede országgyűlési képviselő, gróf *Bethlen* László ügyvezető-igazgató, *Peleskei* Sándor református lelkész, *Bokor* Márton huedini református esperes, *Dávid* Sándor, *Imre* Zsigmond, *Elek* Béla főellenőr és *Petrovay* Tibor cégvezető. Erdély és a Bánság minden részéből számosan vettek részt a közgyűlésen, amelyen az elmúlt esztendőök beszámolója mellett a jövő tevékenységének irányvonalait fektették le.

A közgyűlést dr. Gyárfás Elemér nyitotta meg, aki megállapította, hogy összesen 102 szövetkezet képviseltette magát, 35 szövetkezet személyesen van jelen, úgy hogy összesen 137 mandátumot igazoltak 530 szavazati joggal. Ez több, mint a szavazatra jogosultak kétharmada, így tehát a közgyűlés határozatképes.

— Örömmel állapítom meg, — mondotta Gyárfás Elemér dr. — hogy közgyűlésünk mily nagy érdeklődést keltett és mily nagy a megértés mozgalmunk iránt, amely az erdélyi magyarság szempontjából oly nagy jelentőséggel bír.

Az eddigi eredményes munka

Ezután rávilágított a szövetkezeti eszme nagy fontosságára és utalt arra, hogy az erdélyi szövetkezetek, amelyek az utóbbi évtizedekben nem egyszer válságos időköt éltek át, megállták helyüket és ezzel *tanúságot tettek életerejükéről*. Megemlékezett a mostanában oly gyakran hangzott *irányított gazdaság* elvéről és hangsúlyozta, hogy ez a rendszer, amely nehézkes bürokratizmust termel ki, nem alkalmas gazdasági kérdéseink megoldására.

— *A szolidaritást, a szövetkezeti gondolatot kell követnünk* — mondotta. — Különösen nagy a fontossága ennek a gondolatnak a mi helyzetünkben, ahol az állam életében jelentős szerepet kapnak a gazdasági tényezők mellett a nemzeti szempontok is.

Ilyen körülmények között még fontosabb, hogy az egymásra utalt társadalmi rétegek szövetkezéssel teremtsenek maguknak *érvényesülést*.

Az itteni szövetkezeti mozgalom sok nehézségeken ment keresztül. A szövetkezeti törvényt ismételtelen is módosították. Mi természetesen megkerestük a kontaktust a fővárosi szövetkezeti szervekkel is és ilymódon igyekeztünk bekapcsolódni az általános szövetkezeti mozgalmába.

Ezután a hitelszövetkezetekről és a gazdasági szövetkezetekről beszélt.

— A hitelszövetkezetek — az adósságrendezési törvény életbeléptetése után — most élnek a regenerálódás folyamatát.

A szövetkezeti központ fokozottabb figyelmet kíván szentelni a gazdasági szövetkezeteknek.

Ezeknek akarja alapjait megvetni és kifejleszteni.

A tejszövetkezetekkel már eddig is szép eredményeket értünk el és most kezdetét

veszi a székelyföldi erdőkitermelő szövetkezetek megszervezése.

Ennek megvalósulása rendkívüli eredményt jelent a székelység szempontjából. Az ó-királyságban már működnek ilyen erdőkitermelő szövetkezetek és ezek eredményeket értek el.

Gyárfás Elemér ezután rávilágított arra, hogy tulajdonképpen az 1933. és 1934. évi közgyűlést tartják meg. Az 1933. évvel azért vártak, mert azt hitték, hogy közben módosítják a szövetkezeti törvényt, az 1934. évit pedig azért tartják meg már most, mert ezzel is *demonstrálni kívánnak amellett, hogy a szövetkezetek kitartanak jelenlegi uniójuk és annak autonómiája mellett*. Az új szövetkezeti törvény ugyanis ezt az autonómiát meg akarja csorbítani és a szövetkezeti központok legnagyobb részét bucaresti-i ellenőrzés alá kívánja helyezni.

Az igazgatóság évi jelentését olvasta fel ezután gróf Bethlen László. A jelentésből kitérnik, hogy

az unióhoz összesen 389 szövetkezet tartozik. Ezek közül 294 hitel-, 72 tej-, 4 gazdasági-, 11 ipari-, 2 cséplő-, 1 kertész-, 1 baromfi-, 1 földgaz-, 1 gyógyfürdő-, 1 fakitermelő és 1 gyümölcsstermelő szövetkezet.

Megemlíti az igazgatósági jelentés, hogy a bucaresti-i nemzeti szövetkezeti hivatal is azt javasolta, hogy a mostani közgyűlés már *szavazza meg az 1935. évi költségvetést annak dokumentálása végett, hogy az unió autonómiájának megőrzését kívánják*. Az igazgatósági jelentés kitért a hitelszövetkezetek helyzetére. Ezeket az intézményeket — mondotta — *újra kell szervezni. Az Unió megteszi majd a kellő lépéseket, hogy új tőkét kapjanak ezek a szövetkezetek. Külön domborította ki az igazgatósági jelentés a gazdasági és termelő szövetkezetek nagy fontosságát*.

A hitelszövetkezetek jövője

A közgyűlés ezután titkos szavazással jóváhagyta az 1933. és 1934. évi zárszámadásokat, megszavazta az 1935. évi költségvetést és a megüresedett igazgatósági és felügyelőbizottsági helyekre a következőket választotta meg: Gyarmati Árpád, Dávid Sándor, Peleskei Sándor, dr. Elek Dániel, László János, Imre Zsigmond. Felügyelő-bizottság: dr. Olosz Lajos, Antony Mihály, Bagaméry Zsombér, póttagok: László István, Nagy Elek, Halimágyi Albert. A szavazatokat dr. Széll Lajos elnökletével külön bizottság számlálta össze. Pálffy Sándor chisineu-i szövetkezeti vezető javaslatot terjesztett elő, hogy jegyzőkönyvileg mondjanak köszönetet Petrovay Tibor cégvezetőnek és munkatársainak a „Szövetkezeti festsítő”-ben kifejtett eredményes és hasznos tevékenységükért. Nagy János azért *mondott köszönetet, hogy a közgyűlést Aradon tartották meg és ezzel módot nyújtottak az aradmegyei szövetkezetek vezetőinek arra, hogy az unió vezetőivel személyesen is érintkezést találjanak*. Utána Petrovay Tibor tartott értékes előadást a hitelszövetkezetek jövőjéről. Rávilágított arra, hogy a konverziós törvény nyugalmi állapotot teremtett, úgy hogy a hitelszövetkezetek most nyugodtan megkezdhetik újraszervezésüket.

— Mielőtt azonban ennek módjait megvitátnánk — mondotta — kötelességünk lelkiis-

meretvizsgálatot tartani és felismerni a mult hibáit is. Sok hitelszövetkezetről elfelejtették, hogy a szövetkezet nemcsak gazdasági alakulat, hanem népnevelő munkát is kell kitéstnie. Az szövetkezetről nem az üzletrész-tőke nagysága a fontos, hanem, hogy mekkora érzelmi közösség testesül meg benne. Hiba volt az is, hogy a tagok nagyrésze csak kényszer-tag volt. Ezért lehetett később oly nehezen megteremteni a harmóniát a betétes és adós között. Sok hitelszövetkezet nagyvási mániába esett, bankosdi játszott és elfeledkezett arról az alapelvről, hogy kis hitelekkel kell folyósítani, nagyrésben személyi hitelekkel, meg kell vizsgálnia, hogy a felvevőnek mire kell a pénz és hogy vajon azt tényleg a bevallott célra használja-e fel. Takarékosagra kell nevelni tagjait. Voltak olyan hitelszövetkezetek is, ahol egyetlen kölcsön megadta az üzletrész-tőke nagyságát, másol meg az igazgatósági tagok voltak eladósodva. Megfeledeztek egyes szövetkezetek arról, hogy csak egy faluban dolgozzanak és kiterjesztették működési körüket öt-hat falura is, amivel a szomszédos szövetkezetek munkáját keresztezték. Ezek a jelenségek az utóbbi időben szerencsére már csak szörvénysorak voltak. Azonban ezeket is ki kell küszöbölőnk és meg kell kezdenünk az újjászervezés munkáját. Ami a jövő hiteléletét illeti, ezzel kapcsolatban nem lehetünk pesszimisták. Szem előtt kell tartanunk azonban, hogy az erdélyi magyarság jövő hiteléletét altruisztikus szövetkezeti alapon kell megszerveznünk. Ez annál is inkább fontos, mert az új banktörvény értelmében új kisebbségi bankok alapítása nehézségekbe ütközik, mert a törvény nagy alapítókét kíván meg. Így tehát, főleg a falu magyarsága számára, inkább a szövetkezeti hitelélet marad meg. A hitelszövetkezetek újjászervezésük során akkor járnak el helyesen, ha az új szövetkezeti törvény életbelépése után ajánlatot tesznek betevőiknek, hogy hosszabb ideig ne igényeljék az esedékes részletet és a megállapodásban szereplő idő letelte után kamattérítést kapnak. A hite/szövet-

kezeteket úgy emelhetjük ki mai állapotukból, ha tagjaik jövedelmeit emeljük.

Ezért kell megszerveznünk az értékesítési és beszerzési szakcsoportokat, meg kell szervezni a heti betétek rendszerét.

Azok, akik a szövetkezetekért dolgoznak, legyenek tudatában annak, hogy az erdélyi magyarság jövőjének szilárd alapokra való tekintésért fejtenek ki tevékenységet.

Elekes Béla főellenőr tartott ezután előadást a termelő és értékesítő szövetkezetekről. Ismertette a tejszövetkezetek által elért gyönyörű eredményeket. Így például

a székelyföldi tejszövetkezetek egy esztendő alatt 22 millió lej értékű vaját adták el.

Arra buzdította a jelenlevőket, hogy indítsanak mozgalmat a tejszövetkezetek alapítása érdekében.

Az „önellátás“-csoportok szervezése

Az előadásokhoz Pálffy Sándor szövegezt és azt kérte, hogy új, aktív szellemet vezessenek be a szövetkezeteknél: majd pedig javaslatot tett úgynevezett „önellátás“-csoportok megszervezésére, amelyek egyben a heti-betét rendszerét is szolgálják. A vezetőség megkérte Pálffy Sándort, hogy érdekes indítványát írásban is terjessze elő.

Végül Gyártás Elemér megköszönte a megjelentek részvételét, majd pedig ígéretet tett arra, hogy Abrudbányai Ede dr. a képviselőházban, ő pedig a szenátusban szóvá teszi a szövetkezetek sérelmeit és a szövetkezeti törvény tárgyalásakor sikraszáll ezeknek megvédéséért. Végül pedig újból

hangsúlyozta azt a nagy szerepet, amelyet a gazdasági szövetkezetek az erdélyi magyarság jövő életében hivatottak betölteni.

majd pedig a közgyűlést berekesztettnek nyilatkozta.

Öntudat

Az egyik tekintélyes bucaresti lap, az Emő Socor szerkesztésében megjelenő A. B. C. hosszú cikkben foglalkozik a szak kamarákról szóló új törvényjavaslattal és megállapítja, hogy az a legkevésbé sem szolgálja az egyes foglalkozási ágak, valamint az ország közgazdaságának érdekeit. A lap elismeréssel emlékszik meg annak a memorandumnak öntudatos, bátor hangjáról, amelyet az aradi Kereskedelmi és Iparkamara nyújtott be az új törvényjavaslattal kapcsolatban. Ennek a tervezetnek egyik szerzője tudvalevőleg a timisoarai kereskedelmi kamara egyik vezető embere, aki a javaslat megszerkesztésekor nyilván nem tévesztette szem elől azt sem, hogy a kerületi kamarák rendszerének bevezetése nagymértékben Timisoara érdekét szolgálja. Az A. B. C. szövege az aradi Kereskedelmi és Iparkamara memorandumának azt a részét, amely ezzel foglalkozik és, amelyben a következőket írja:

„Ismerjük a háttérrel és azokat az idegen érdekeket, amelyeket ez a javaslat szolgál és öszintén sajnáljuk, hogy egy olyan régi kamara neve, mint amilyen a timisoarai, áldozatul eshetett egy ilyen kezdeményezésnek, amelyből annyira hiányzik a szakmai öntudat és, amellyel az ország egyetlen kamarája sem azonosítja és — úgy hisszük — nem is azonosíthatja magát. A forrongások időszakát éljük és éppen most fordul elő, hogy az erőszakos és felkészületlen politizálás igyekszik magának mindenütt helyet teremteni és olyan intézkedéseket diktál, amelyekre legkevésbé sincs szükség és, amelyek a jövő építésének munkáját veszélyeztetik.“

Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara szavaival, amelyekből oly imponálóan sugárzik az öntudat, minden bizonnyal visszhangra találnak az ország többi hasonló intézményeinek, valamint kereskedő és iparostársadalmának soraiban.

Az a tevékenység, amelyet az aradi szak kamarák kifejtenek, mindennél jobban beszélő bizonyosságot tesz afelől, hogy semmi szükség sincs rá, hogy ezeket az intézményeket más városok kamaráinak gondnoksága alá helyezték. Egyik legújabb frappáns példája ennek a tevékenységnek az a mintagazdaság, amelyet az aradi Mezőgazdasági Kamara vasárnap Gurahonton megnyitott és, amely a megye mezőgazdasága szempontjából oly nagy jelentőséggel bír.

Az aradi szakkamarák bátran és jogosan szállhatnak síkra existenciájukért. Ott áll mögöttük Arad gazdasági élete és a mindennél jelentősebb jogcím: az eredményes és lelkiismeretes munka öntudata.

Mindössze három szakkamarát kíván meghagyni a kormány Erdélyben és a Bánságban

Értekezlet a fővárosi munkakamarában Nistor miniszter részvételével

Bucurestiből érkezett jelentések arról számolnak be, hogy a kormány — némi módosításokkal ugyan — de mégis kitart a szakkamarákról szóló törvényjavaslat mellett, meg akarja valósítani az egységes szakkamarákat és a kerületi rendszert.

A bucaresti munkakamarában ezzel szemben gyűlést tartottak és ezen Nistor munkaügyi miniszter, Roman Valer alminiszter, valamint Giurgiu államtitkár is résztvett. A kormány képviselői ezen az értekezleten kijelentették, hogy a törvény módosítását keresztülviszik, ugyanakkor azonban szem előtt tartják a kereskedők, iparosok, mezőgazdák, munkások, alkalmazottak érdekeit. Nistor miniszter

kijelentése szerint a kormánynak az új kamarai törvénnyel az a célja, hogy harmónikus együttműködést teremtsen a kereskedelmi és ipari, a mezőgazdasági és munkakamarák között.

A kormány tervei szerint a jövőben az egész ország területén mindössze tíz kerületi kamara lenne. Ebből három esik majd Erdélyre és a Bánátra és ezeknek székhelye Clujon, Brasovban és Timisoarán lesz. Így tehát az aradi kamarák a timisoarai kerület vezetése alá esnének. Előreláthatólag Arad egész gazdasági élete erőlyes megmozdulásban igyekszik majd a kormányt szándékának megmástitására bírni.

vagy Gdnyiaból, Berlinen illetve Breslaun keresztül, a pozeni és ismét a budapesti és párisi vásárok megtekintésével biztosítsanak egy egész Középeurópán átvonuló, két-három hétre terjedő rendkívül kedvezményes forráit-utazást. A négy vásár e nagyszabású utazási kedvezménynek propagálása céljából közös prospektus kiadását tervezi és különleges propagandát kíván kifejteni különösen Északeurópában, Angliában és Amerikában.

= Újszerű kezdeményezése a Budapesti Nemzetközi Vásárnak, hogy az 1935. évi vásárt magyaros stílusban építik fel. A követendő építkezési stílusra a vásár pályázatát irt ki, amelyen 150 kiváló magyar műépítész vesz részt és törekszik arra, hogy megteremtsék a vásári építkezésnek egy oly originális magyar stílusát, amely a vásárt idegenforgalmi szempontból is nagyszabású látványos attrakcióvá teszi. Tekintettel arra, hogy a Budapesti Nemzetközi Vásár az egész évi magyar idegenforgalomnak közel egyharmadát bonyolítja le, a vásárirodán belül külön utazási osztály létesült, amelynek célja a vásár idegenforgalmának tervszerű előkészítésén kívül az összes ezzel kapcsolatos felvilágosítások és utbaigazítások megadása. A középeurópai idegenforgalomnak áprilisban és májusban való fokozása céljából a Budapesti Nemzetközi Vásár kezdeményezésére a párisi, milanoi, pozeni és budapesti vásárok között rendkívül érdekes meg egyezés jött létre. E meg egyezés lényege: az említett árumintavásárokkal járó különböző utazási kedvezmények olyként való egybekapcsolása, hogy egyrészt dél felől Nápolyból és Genuából a milanoi, budapesti és párisi vásárok megtekintésével, másrészt pedig északról Hamburgból, Brémából és Danzigból,

Hol fordíttassa okmányait?

MITRA I. SÁNDOR-nál!

dipl. jegyző és vizsgázott törvénytudó jegyző hivatásos FORDÍTÓ, fordításokat eszközöl felelősség mellett a következő nyelvekből: Román, magyar, német, francia, angol, olasz, spanyol, orosz, latin, cseh, lengyel, holland, szerb, bolgár.

Arad egyedüli többnyelvű fordító irodája. — Információs iroda. — Bejegyzett cég.

Arad, Bulev. Regele Ferdinand 5, Csanádi Bank-palota. Másolásokat és levelezéseket vállal, cégek részére jutánvos díjazás mellett. Szegényeknek, munkanélkülieknek kedvezményt nyújt.

HIVATAL: d. e. 9—1-ig. d. u. 3—7-ig.

Aradiak PESTEN a

METROPOLBA szállnak

Vil., Rákóczi-ut 58.

308

150 szoba, hideg-meleg folyóvízzel, telefon, rádió, központi fűtés és csangót pótló elektromos fényjelzőkkel. Patinásbűri kiváló konyha. Valódi erdélyi különlegességek. A Sűrűzben a rádióból közismert **Pertis Pali** és cigányzenekara muzsikál. A gyönyörű új télikertben táncos vacsorát, **Pityo** jazz-band. Modern kávéház, 6 telefonalközzel.

Szobák P. 4.—tól.

Teljes penzió P. 9.—tól.

Ünnepélyes külsőségek között felavatták a gurahonti-i mintagazdaságot

Ünnepi esemény játszódott le vasárnap délelőtt Gurahonton. Ekkor avatták fel az aradi Mezőgazdasági Kamara által megszervezett új mintagazdaságot, amely tudvalevőleg a volt B o r o s Béni-féle uradalom helyén létesült. Az ünnepségen úgy Gurahont, mint több szomszédos község lakossága is résztvett és azon megjelentek: Marsieu Justin dr., a Mezőgazdasági Kamara aradi szekciójának elnöke, Lazar gurahonti-i főesperes, Iancu Miklós gazdasági felügyelő, Marta György megyei főállatorvos, Chebeleu Lázár pancotai bíró, Crisan Ascania, a Moise Nicoara-liceum igazgatója, az „Asira” képviselőtestület Radu Cornel dr., gyermekkórházi igazgató-őorvos, az „Asociatia Banat si Crisana” részéről dr. Iancu Cornel, a „Concordia” egyesület képviselőtestületében, az „Atheneul Roman” reprezentánsa, Seymann Ottó dr., a Kamara technikai vezetője és még számosan.

Az ünnepségen a megnyitó beszédet Marsieu Justin dr. tartotta és még számos beszéd hangzott el, amelyek kivétel nélkül arra a fontos szerepre utaltak, amelyet az új mintagazdaság hivatott a megye mezőgazdaságának szempontjából betölteni. Az ünnepséget bankett követte, majd pedig az egybegyűlteket megtekintették a mintagazdaság ujonnan berendezett helyiségeit és az intézmény népkönyvtárát, amelynek részére a „Concordia” egyesült 150 könyvet adományozott.

— Árlejtések Egyiptomban. Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara hivatalosan közli: Az egyiptomi egészségügyi minisztérium árlejtést tűzött ki vízszűrőkészülékek, egy katerologiai laboratórium berendezése, 2500 tonna folyékony és 2500 tonna szilárd aszfalt szállítására. Az árlejtés közelebbi feltételei megtudhatók a bucuresti-i egyiptomi konzulátusnál.

POMPIER

a legjobb és legolcsóbb tűzoltó készülék
BUCURESTI, Str. Carol No. 24.
 Telefon 3-23-48.

Rádió műsor

— Románia 10 órák szünet —

KEDD, JANUÁR 15.

Bucuresti. 18: Könnyű lemezek. 19: Hírek. 19.15: Lemezek. 20: Felolvasás. 21.05: A rádiózenekar szimfonikus hangversenye. 21.55: Felolvasás. 22.10: Strauss R.: Az urhatnám polgár, Mendelssohn: Ruy Blas, nyitány. 22.15: Beszélőújság. 23.15: Vendéglői zene. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Hátsó-India őserdejében. (Felolvasás). 11.45: Divatújdonságok: kalap, cipő, táskák. (Felolvasás). 13: Déli harangszó. 13.05: Nyári Rudi és cigányzenekara. 14.30: Főthly Ida zongorázik, Pál Ilonka énekel zongorakísérettel. 17.10: Asszonyok tanácsadója. 18: A Magyar Ifjúsági Vöröskereszt műsoros délutánja. 19.10: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 20.35: A diplomáciáról. Rudnay Lajos követ, meghatalmazott miniszter előadása. 21.10: Pusztai Sándor énekel zongorakísérettel. 21.55: Hírek. 22.15: Hanglemezek. 23.10: A bécsi rádióállomás Európa-hangversenye. Kedélyes bécsi muzsika. — Bécs. 13: Rádiózenekar. 15: Hírek. 16: Arak. 16.20: Nőknek. 16.45: Karácsony után. Beer zeneszerző könnyű zongora- és hegedűdarabjai. 17.05: Hírek. 17.10: Nyitánylemezek. 18.25: Svéd zene. 22.15: Vidám bécsi zene. 24: Táncklemezek. Utána: Falt-négyes. — Belgrád. 17.30: Népdalok. 20: Lemezek. 21: Frack: Zongora- és vonósötös. 22.15: Bécs. Utána: Népdalok zenekarral. — Berlin. 18.30: Reger: A-moll vonóstrió. 19.30: Bronsgest bariton Brahms-dalokat énekel. 20: Schubert: B-dur vonóstrió. 21.10: Kis rádiózenekar. 22: Kabaré. 23.20: Rádiózenekar. — Deutschlandsender. 17: Königsberg. 18.30: Uszók téli munkája. 18.50: Vidám est zenével. 20: Közjáték. 20.20: Fekete ifjúság. 21.10: Strauss-est Lipcséből. Utána: Hamburg. — Kassa. 11.15: Magyar iskolai rádió. 11.05: Lemezek. 13: Lemezek. 20.50: Németh N. könnyű dalokat énekel. 21.05: Lezmann: Hogyan lettem pilóta? 21.20: A kassai filharmonikusok hangversenye a Schalk-házból. 23: Prága. 23.15—23.45: Pozsony. — Königsberg. 20: Római vonósnégyes. Dvorsák: F-dur és Pizetti: D-dur vonósnégyes. 21.15: Humoros lemezek. Utána: Kis rádiózenekar. — Milano. 18.10: Ferruzzi-zenekar. 20.15: Hírek idegen nyelveken. 21: Lemezek. 21.45: Lehár: Szitakötőtánc, 3 felvonásos operett. Utána lemezek. — Róma. 18.10: Vegyes zene. 21.45: Hangverseny. 22.30: Ortensi: Zarándoklat, egyfelvonásos vígjáték. 23: Frauchi Bruna hegedül. — Varsó. 18: Feltens zongoraművész játéka.

Egy tavaszi utazás Földközi tengeren a csodával határos!

Vegyen részt az ezévi H A P A G Földközi tengeri utazáson a MILLWAUKEE motoros hajóval.

Tavaszi középtengeri utazás
 Hamburg-Venécia, febr. 19.-márc. 10. 350 RM-től
Nagy keleti utazás
 Venécia-Genova, márc. 11.—ápr. 8. 450 RM-től
Második keleti utazás
 Genova-Venécia, ápr. 4.—22. 360 RM-től
Görög-, törökországi! és feketéptengeri utazás
 Venécia-Genova, ápr. 23.—máj. 12. 375 RM-től
Utazás a középtenger nyugati vidékeire
 Genova-Hamburg, máj. 14.—jun. 2. 385 RM-től
 Elszállásolás, ellátás; kirándulások, szórakozások mind elsőrendű kivitelben.

Jelentkezés, információ, prospektus:

Hamburg-Amerika Linie S. A. R.

képviselőténél:

461

Künstler Vizum- és Utazási-irodában
 Arad, Bul. Reg. Maria 24. Telefon: 86.

A szerkesztésért:
 Dr. STAUBER JÁNOS
 felel.

Apró hirdetések.

Egy apróhirdetés **20 lei.** Minden további ára **10 szóig csupán 2 lei.** szó 2 lei. :-

Az apróhirdetések előre fizetendők.

Apróhirdetéseket este **9 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151**

LEVELEZÉS.

„CSAK KEZDET”-nek levele van „Pezsaszimisá”-tól az Aradi Közlönyben, kérem átvenni. 304

„MEGERTEITEM.” Szerdán jelzett helyen és időben ott leszek K. 303

Fiatal, független uriaszony, anyagi erősek nélkül, nagyon értékelendő, ha megtalálná mindenhez partnerét, egy negyven év körüli, független, jól színlát, kedélyes, abszolút ur-ember személtében. „Atlagonfeletti” jellegű leveleket főlkkiadóhivatalba kérem. 313

Két 22 éves barátnő keresi két ur-ember barátságát, ki anyagilag támogatná. 30—45-ig. Tel es című leveleket a kiadóhivatalba „Gentleman” jellegűre. 312

ALKALMAZÁS.

Szobaleány, csak jó bizonyítvánnyal, azonnali főlvéletik. Jelentkezni Lusztig és Bergernői, Bulev. Regina Maria 24. 310

Jólfizető tisztá mindenek azonnala vagy 1-re felvétetik. Sándor Ivánné, Bdul Dragalina 16., I. em. 406

PERFEKT szobaleány jó bizonyítványokkal felvétetik. Dr. Ráoz Sándor, Bulevardul Carol 81A. 307

Azonnalra mindenest keresek, aki a házhoz is ért, bizonyítvánnyal. V. Babes-urca 9.

LAKÁS

Lépcsőházi bejárati butorozott szoba fürdőszobával, esetleg teljes ellátással 1—2 személy részre kiadó. Ugyanott szerényebb fiatalember részére különbejárati uccai szoba teljes ellátással olcsón kiadó. Cim a kiadóban. 196

MODERN 2 szobás lakás február 1-re kiadó. Str. Cegalniceanu 57. sz. 291

VITTI ES FIADAS

STRAFKOC SIT egy óra valót azonnali megvételre keresek, Cim a kiadóban. 274

KEVESEBT használt Underwood írógépet megvételre keresek. Cimeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalba kérek. 4749

Varrógépeket, írógépeket, ezüstöt sürzősen keresünk megvételre. Comissio. Dacia kávéház mellett. 4925

Eladók: Keleti és hazai perzsaszőnyegek, új modern díó-báló, gyapjufonal perzsacsomózáshoz, dísztárgyak stb. — Keresünk ügyes perzsacsomózó leányokat, — Keresünk aranyat, ezüstöt készpénzért, továbbá vitrint és vitrintárgyakat, szőnyegeket, ebédlióket, korcsolyákat. „ARS” bizom. üzlet, Str. Emancipa 80. Ortnagy-palota. 308

Pléh- és fahordók eladók. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalban.

Érőirasos

igazolvány-képeket lego csóbban: Sándor Jenő fényképész készít Bulev. Reg Ferdinand 22. Lutheránus templom mellett. Ugyanott a legmodernebb fényképek is készülnek. 5768

ALKALMI AJANDEKOK

legoicsóbban, klub garnitúra 4500, bór garnitúra 3500, uri szoba 6000, Senöberli vitrinek, 3 ajtó tükrös szekrény, ebédliók, Singer varró gépek 1500 lejtől, konyha kredencsek 750 lejtől, csillárok, valódi és belöldi perzsa szőnyegek, fehér leányzóba, dísztárgyak, ezüst tálcák, festmények, tükrök, porcellán és kristály tárgyak s.h. Comissio biz. üzlet, Reg. aria 13. Zalogtárgyakra a legmagasabb összegeket csak az általunk képviselt ümisoara! zalogház főlvóstita Meghosszabbításokat legoicsóbban vállalunk „COMISSIO” biz. üzlet Bul. Reg. Maria 13. Dacia mellett. 4639

INGATLAN.

A STR. TRENULUIBAN és Bujacban szoba-konyhás lakóházak igen kedvező főlvtételekkel eladók. Erdeklődni Calea A. V. aicu 135. 302

Uri magánház

a Central-mozli közelében, magastöld szintes 3 szoba, elő-, fürdőszobás lakással, horospince, nagy szőlős és gyümölcsös-kerttel 350 000 leiert elado Kizárólagos megbízott: **Petrán,** Arad, Piata Avram Iancu 16. (Placter.) 231

Olcsón jut hozzá,

ha azt, amire szüksége van, az

„Aradi Közlöny”

apróhirdetése útján keresi.

ÜZLETTEK.

Milliósi tőkés, többszörösen kipróbált szezonüzlethez kerestetik. „Vállalkozó” jellegűre az Aradi Közlöny kiadóhivatalba 256

Közöontban levő női fodrász-üzlet elutazás miatt olcsón eladó. Cim a kiadóhivatalban. 811

BRISTOL... BRISTOL... BRISTOL

Szálloda Budapest Dunapart,

árban és szolgáltatásban vezet!

Szoba teljes ellátással személyenként 292

napi 12.—pengőért

Hirdessen az 50 éve fennálló

„Aradi Közlöny”-ben